

อธิบดีบัญชาการ

สำนักหอสมุด

สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว

พิพัฒน์ ไสยศา

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร

วันลงทะเบียน.....

เลขทะเบียน 1.6133451

เลขยืม.....

ศิลปนิพนธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

THE AESTHETIC OF FAMILY RELATIONSHIP

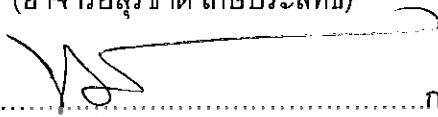
**An Art Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirement
for the Degree of Bachelor of Fine and Applied Arts
Program in Visual Art Design
May 2014
Copyright 2014 by Naresuan University**

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง "สุนทรียภาพความผูกพัน
ของครอบครัว" ของ นายพิพัฒน์ ไสยศา เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน

(อาจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)

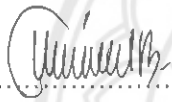
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ พรหมรัตน์)

.....กรรมการ

(อาจารย์สมหมาย มาอ่อน)

.....กรรมการ

(อาจารย์ธีรวิทย์ บุญศักดิ์เสรี)

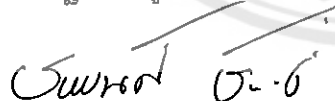
.....กรรมการ

(อาจารย์อาคม ทองโปร่ง)

.....กรรมการ

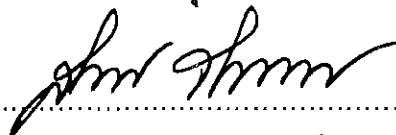
(อาจารย์รัฐติ สมบูรณ์เอนก)

.....กรรมการ

(อาจารย์ชฎานิศ ชิงช่วง)

อนุมัติ

(ดร.สันต์ จันทร์สมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พฤษภาคม 2557

ประกาศคุณูปการ

ผู้สร้างสรรค์ขอน้อมจิตระลึกถึงในพระคุณของบิดาและมารดาผู้ให้กำเนิด ผู้ซึ่งได้ปลูกฝัง และให้ความรักความอบอุ่น การอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูแต่สิ่งที่ดีงามซึ่งประกอบกับได้คอยส่งเสริม ชี้นำแนวทางให้เดินไปสู่ในวิถีทางที่ดีงาม ผนวกกับคอยเป็นกำลังใจให้ทุกครั้งในยามที่ห่อหุ้มต่อ อุปสรรคต่างๆในชีวิตของผู้สร้างสรรค์เสมอ และผู้สร้างสรรค์ก็มีโอกาสที่จะขอกล่าวะระลึกถึงพระคุณ ของครู อาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่คอยอบรมสั่งสอนที่แนะแนวทางอันเป็นวิถีของการ ขัดเกลาและบ่มเพาะภูมิปัญญาความรู้ในทุกช่วงเวลาขณะที่ศึกษา และในโอกาสแห่งความสำเร็จ นี้ผู้สร้างสรรค์ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์และอาจารย์สมหมาย มา อ่อน ผู้ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อผู้สร้างสรรค์เป็นอย่างมากในการควบคุมศิลปนิพนธ์ ที่ได้มอบความ เมตตาและคอยช่วยเหลือชี้แนะในสิ่งต่างๆมากมาย ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษาแก่ผู้สร้างสรรค์ด้วยดี ตลอดมา โดยเฉพาะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้จบจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ท้ายนี้ขอขอบคุณผู้สนใจศึกษาศิลปะทุกท่านที่พิจารณาเห็นว่าเอกสารประกอบศิลปนิพนธ์ ฉบับนี้ จักสามารถสร้างแนวทางและจะเกิดประโยชน์ให้แก่ท่านๆได้ใช้สำหรับเป็นการศึกษาและ การสร้างสรรค์ศิลปะที่เป็นระบบในอนาคตต่อไป

พิพัฒน์ ไสยศา

Title THE AESTHETIC OF FAMILY RELATIONSHIP
Author Pipat Saiyasa
Advisor Mr.Sommai Ma-on
Co - Advisor Mr.Thiti Somboonaneek
Academic Paper Art thesis for Bachelor of Fine and Applied Arts
(Visual Art Design), Naresaun University , 2013
Keyword Aesthetics , Relationship

ABSTRACT

Creating sculptures in the thesis. Under the heading Aesthetics of family ties the purpose of its creation was to provide a creative learning process to understand the work that is creative. Meet, think and feel. Expression of beauty or aesthetic value in the form of sculpture. Convey symbolic which looks at a semi- abstract with style. Identity and individual Birth until the leads to the recorded works of art. Such a system is so easy to study in the form of documents. The duration of the operation. During semester 2/2556, with a planned start of the operation is studying both the documents and photos.

Including the visual arts component to analyze and bring to the process of making a sketch. Small model and expanding into real contribution

This thesis has shown through the aesthetic beauty and symbolic shapes. Overlapping geometric shapes. The story of a family bound by love. This is because the creators have seen the problems caused by the family. It affects society today is huge. The author has presented. Love ties Is transmitted through the shapes overlap. So that the audience is aware of the love and commitment in a family. And live a happy life.

คำนำ

หนังสือประกอบผลงานศิลปนิพนธ์เรื่อง "สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว" ภาควิชาศิลปะและการออกแบบ สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบผลงานประติมากรรม ซึ่งข้าพเจ้าต้องการนำเสนอรูปแบบความแปลกใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ โดยข้าพเจ้าได้ใช้รูปทรงของเรขาคณิต มานำเสนอในรูปแบบเชิงบวก เพื่อต้องการให้ผู้คนได้รับรู้เรื่องราวความรักความผูกพันของครอบครัว โดยประยุกต์รูปแบบของชิ้นงานในการนำเสนอเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่และให้ความน่าสนใจมากขึ้น

ซึ่งในการที่ข้าพเจ้าตั้งชื่อเรื่องว่า "สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว" นั้นเพื่อต้องการแสดงออกและให้รับรู้ถึงความเป็นหนึ่งเดียว ความความรัก ความผูกพันของพ่อ แม่ ลูก ในครอบครัว การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในครั้งนี้ ข้าพเจ้ามีความมุ่งหวังว่าจะได้เป็นแรงผลักดัน และเกิดแรงบันดาลใจให้กับรุ่นน้อง และผู้ที่ต้องการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหรือแบบอื่นๆก็ตาม ที่ต้องการจะศึกษาหาความรู้ในผลงานทางเทคนิคปั้นหล่อปูนซีเมนต์ ไม่ว่าจะ เป็นสาขาใดก็ตาม ซึ่งข้าพเจ้าหวังว่าหนังสือประกอบผลงานศิลปนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ ที่ตั้งใจมุ่งหวังสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะต่อไปในอนาคตได้ไม่มากนักน้อย

สารบัญ

บทที่	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
ABSTRAC.....	ค
คำนำ.....	ง
สารบัญ.....	จ-ฉ
สารบัญภาพ.....	ช-ซ
บทที่ 1	
ความเป็นมาในการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน	1
วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย.....	1
ขอบเขตการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	2
คำจำกัดความหรือคำจำกัดความเฉพาะ.....	2
บทที่ 2	
แนวคิดการสร้างสรรค์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	3
อิทธิพลหรือลัทธิแนวทางการสร้างสรรค์.....	5
ทฤษฎีการดูแลของวัสดุ.....	5
อิทธิพลจากลัทธิจิตวิสัย.....	6
อิทธิพลที่มาจากศิลปิน.....	9
ภาพผลงานศิลปิน.....	10
บทที่ 3	
กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์.....	13
หลักการองค์ประกอบศิลปะและทฤษฎีการสร้างสรรค์.....	14
เนื้อหา.....	18
หลักการสร้างศิลปะ.....	19
ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	28
ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะหลังการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	38

บทที่	หน้า
บทที่ 4	
การรายงานผลและ การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์.....	55
องค์ประกอบของศิลปะ ในส่วนของรูปทรง กับเนื้อหา.....	55
การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ.....	58
บทที่ 5	
บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ประวัติผู้สร้างสรรค์.....	73

สารบัญภาพ

บทที่	หน้า
ภาพที่ 1 Pablo Picasso. Les Demoiselles d' Avignon. 1970. Oil on Canva.s.....	7
ภาพที่ 2 Pablo Picasso(Pablo Picasso, 1881-1973) three musician.....	8
ภาพที่ 3 Henry MooreOM, CH King and Queen 1952-3, cast 1957.....	10
ภาพที่ 4 File:Henry Moore, Family Group (1950).....	11
ภาพที่ 5 ภาพประกอบแนวความคิด.....	12
ภาพที่ 6 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ.....	13
ภาพที่ 7 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง.....	18
ภาพที่ 8 ภาพความรักความผูกพันของสิ่งมีชีวิตบนโลก.....	22
ภาพที่ 9 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ดินเหนียว.....	23
ภาพที่ 10 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ เหล็กเส้น.....	24
ภาพที่ 11 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ชุดเครื่องมือปั้นดิน.....	24
ภาพที่ 12 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ปูนซีเมนต์.....	25
และปูนปลาสเตอร์	
ภาพที่ 13 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ถังใส่ปูนซีเมนต์.....	25
และเกรียงปาดปูนซีเมนต์	
ภาพที่ 14 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ลวดกรงไก่ ลวดตาข่าย.....	26
ภาพที่ 15 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ หินเกล็ด.....	26
และทรายละเอียด	
ภาพที่ 16 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ลวดเชื่อมโลหะ.....	27
และ เครื่องเชื่อมโลหะ	
ภาพที่ 17 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์.....	29
ภาพที่ 18 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์.....	30
ภาพที่ 19 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์.....	31
ภาพที่ 20 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์.....	32
ภาพที่ 21 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์.....	33
ภาพที่ 22 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์ก่อนศิลปนิพนธ์.....	34
ภาพที่ 23 ผลงานศิลปปะนิพนธ์ชื่อ ความรักความผูกพัน หมายเลข 1กลวิธี.....	35
ปั้นหล่อโดยปูนซีเมนต์	

บทที่	หน้า
ภาพที่ 24 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ ความรักความผูกพัน หมายเลข 2กลวิธี.....	36
ปั้นหล่อโดยปูนซีเมนต์	
ภาพที่ 25 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ ความรักความผูกพัน หมายเลข 3กลวิธี.....	37
ปั้นปูนซีเมนต์สด	
ภาพที่ 26 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์หลังศิลปะนิพนธ์.....	39
ภาพที่ 27 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์หลังศิลปะนิพนธ์.....	40
ภาพที่ 28 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์หลังศิลปะนิพนธ์.....	41
ภาพที่ 29 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างสรรค์หลังศิลปะนิพนธ์.....	42
ภาพที่ 30 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ ความผูกพันของครอบครัว เทคนิค ปั้นปูนซีเมนต์สด.....	43
ภาพที่ 31 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 2.....	44
ภาพที่ 32 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ สายใยแห่งครอบครัว เทคนิค ปั้นปูนซีเมนต์ สด.....	45
ภาพที่ 33 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 2.....	46
ภาพที่ 34 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 3.....	47
ภาพที่ 35 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ กอด เทคนิค ปั้นหล่อปูนซีเมนต์	48
ภาพที่ 36 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 2.....	49
ภาพที่ 37 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 3.....	50
ภาพที่ 38 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 4.....	51
ภาพที่ 39 ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ สุขพรรณ เทคนิค ปั้นหล่อปูนซีเมนต์ หินขัด.....	52
ภาพที่ 40 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 2.....	53
ภาพที่ 41 ภาพแสดงผลงานด้านที่ 3.....	54
ภาพที่ 42 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 1	59
ภาพที่ 43 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 2.....	61
ภาพที่ 44 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 3.....	63
ภาพที่ 45 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 4.....	64
ภาพที่ 46 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 5.....	65
ภาพที่ 47 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 6.....	66
ภาพที่ 48 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 7.....	67
ภาพที่ 49 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 8.....	67
ภาพที่ 50 การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะภาพที่ 9.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เวลาของครอบครัวเป็นเวลาที่สุขที่สุด ความรักความเข้าใจในครอบครัวจะสร้างความสัมพันธ์และเป็นการปลูกฝังให้คนในครอบครัวเป็นคนดีมองโลกในแง่ดีสร้างประโยชน์แก่สังคม ครอบครัวจะอบอุ่นและแข็งแรงนั้นไม่มีอะไรสำคัญไปกว่าความรักที่มีให้ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นแบบอย่างให้ลูกได้เห็นและประทับใจในสถาบันครอบครัว ซึ่งครอบครัวนั้นเป็นสถาบันหลักเป็นแกนกลางของสังคม ที่เป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต ครอบครัวนั้นมีหลากหลายรูปแบบหลายลักษณะ สมาชิกในครอบครัวจะต้องรู้จักรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งสามารถฉีกกำลังความผูกพัน และความสัมพันธ์ที่ดี เป็นพลังสร้างคนในครอบครัวให้มีความสุขและมีคุณภาพ

ด้วยความประทับใจในความผูกพันของครอบครัว ข้าพเจ้าจึงได้นำออกมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อแสดงถึงความงามในเรื่องการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อความสัมพันธ์ความผูกพันในครอบครัว ในรูปแบบประติมากรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้ากระบวนการ ขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนำไปสู่การบันทึกผลงานศิลปะ ไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารศิลปนิพนธ์
2. เพื่อนำเสนอถึงความงาม ความประทับใจ ที่ผ่านการแสดงออกโดยท่าทาง และลีลาผ่านผลงานประติมากรรม
3. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการ การสร้างสรรค์ ตอบสนองความคิดและความรู้สึก แสดงออกถึงคุณค่าทางความงามในรูปแบบประติมากรรม

ขอบเขตของงานวิจัย

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ศิลปนิพนธ์เรื่อง สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัวได้ กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. เป็นผลงานประติมากรรม 3 มิติ โดยรูปแบบผลงานเป็น กึ่งนามธรรมแสดงเนื้อหาเรื่องราวของรูปทรงได้รอบด้าน
2. เป็นผลงานประติมากรรมที่มีแนวคิดเนื้อหา มาจากอารมณ์ความรู้สึกภายใน (Subjective)
3. เป็นผลงานประติมากรรมที่มีการแสดงออกเฉพาะตัวโดยใช้ ปูนซีเมนต์ และเป็นการประกอบกันของรูปทรงเรขาคณิตโดยอาศัยท่าทางของมนุษย์เป็นสื่อในการแสดงออก

นิยามศัพท์เฉพาะ

สุนทรียภาพ คือ ความรู้สึกซาบซึ้งในคุณค่าของความงามที่มีอยู่ในสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เกิดโดยธรรมชาติ และทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้น อันเกิดจากความพึงพอใจในความสุขที่ได้สัมผัสกับความงามโดยปราศจากความคิดเป็นเจ้าของและหวังผลตอบแทน

ความผูกพัน คือ ปฏิกริยา หรือ อิริยาบถการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อกันโดยเกิดจากความสุขทางใจและเป็นด้านบวก ซึ่งจะเกิดได้จากการพูดคุยการสัมผัสได้อยู่ร่วมกัน

บทที่ 2

เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดการสร้างสรรค

ครอบครัวนับได้ว่าเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างมากในการสร้างคนที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ ซึ่งเหตุผลเหล่านี้ก็เป็นเหตุผลหลักที่ทำให้สังคมทุกวันนี้เป็นสังคมที่ขาดความรับผิดชอบต่อเห็นแก่ตัว ทุกคนควรตระหนักเพราะในสังคมทุกปัจจุบัน มีแต่ครอบครัวที่แตกแยก การหย่าร้าง ซึ่งทำให้ปัญหาที่ตามมาเช่น เด็กกำพร้า เด็กชกทาน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าสะเทือนใจ

การเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงความรัก ความผูกพันในครอบครัวซึ่งข้าพเจ้าจะใช้เป็นแรงบันดาลใจในการทำศิลปนิพนธ์ในชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ลองค้นคว้าถึงการแก้ไขปัญหเหล่านี้โดยใช้ความรักความผูกพันในครอบครัวโดย ข้าพเจ้าได้พบคำสั่งสอนของ พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าได้สอนธรรมสำหรับจริยธรรมทางสังคมครั้งแรกสำหรับเจ้าของบ้าน (ผู้ครองเรือน) ครั้งแรกกับสังคาล ในธรรมนี้พระพุทธเจ้าได้วางโครงร่างเกี่ยวกับหน้าที่ของบิดา, มารดา, สามเณร, บุตรและภรรยา, ครูอาจารย์และเพื่อน หน้าที่ของบิดามารดา พระพุทธเจ้าสอนว่า มีธรรม 5 ข้อ สำหรับพ่อแม่ที่จะแสดงความรักต่อลูกของเขา คือ 1. โดยการสั่งสอนให้ไม่กระทำความชั่ว 2. โดยการชักชวนให้กระทำความดี 3. โดยการจัดการศึกษาเล่าเรียนให้ 4. โดยการแต่งงานที่เหมาะสมให้ 5. โดยการยกมรดกให้เมื่อถึงเวลาอันสมควร ชีวิตครอบครัวของพระพุทธเจ้ามีความรักที่ยิ่งใหญ่ไพศาล มันเต็มไปด้วยความสุขและเสียงหัวเราะด้วยความปิติยินดี มีประเพณีแห่งการให้ที่ยิ่งใหญ่ ทั้งการให้อาหาร ของขวัญ การต้อนรับ และการช่วยเหลือ การให้แต่ละอย่างนำมาซึ่งความ ปิติที่ยิ่งใหญ่เป็นความใกล้ชิดและเป็นระเบียบของแต่ละคน ซึ่งความเคารพนับถือในจิตใจนั้นได้ถูกแสดงออกทางกายและคำพูด การฝึกอบรมเช่นนี้ไม่ต้องกลัวการลงโทษแต่การไว้เนื้อเชื่อใจ และให้ความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน พระพุทธเจ้าสอนว่าความชั่วจะลงโทษตัวเอง โดยมันจะทำให้ชีวิตของเราน่ารังเกียจและจบลงด้วยความเศร้าโศกเสียใจแม้ว่าจะผ่านช่วงที่คิดว่ามีความสุขไปหลายปีก็ตามหน้าที่ของบุตร พระพุทธเจ้าสอนว่ามีธรรม 5 ข้อสำหรับลูกที่ควรปรนนิบัติตอบแทนหลังจากที่พ่อแม่ได้ให้การเลี้ยงดู คือ 1. โดยการช่วยเหลือการงานของพ่อแม่ 2. โดยการทำหน้าที่การงานตามแบบอย่างพ่อแม่ 3. โดยการรักษาเชื้อสายตระกูลและสืบทอดประเพณี 4. โดยการประพฤติให้เหมาะสมกับการสืบทอดมรดก 5. โดยการประพฤติตามศาสนาและอุทิศส่วนบุญเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว

พระพุทธเจ้าตรัสว่าบุตรไม่สามารถทดแทนบุญคุณพ่อแม่ที่ได้ให้กำเนิดมาทั้งหมด สำหรับความรัก การเสียสละและความกรุณาที่บุตรได้รับจากพ่อแม่ อย่างไรก็ตามพ่อแม่บางคนไม่สามารถดำรงแบบอย่างตามที่พระพุทธเจ้าได้สั่งสอน ในกรณีนี้พระพุทธเจ้าสอนว่า บุตรไม่ควรปฏิเสธพ่อแม่แต่บุตรควรจะช่วยพ่อแม่เปลี่ยนไปในทางที่ดี ถ้าใครมีพ่อแม่ที่ขาดศีลธรรมคนนั้นควรจะชักชวนให้พ่อแม่มีศีลธรรม ถ้าใครมีพ่อแม่ที่ตระหนี่ลูกก็ควรจะช่วยพ่อแม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยการทำให้ลูกจะสามารถใช้หนี้สินได้มากกว่าที่เขาเป็นหนี้พ่อแม่ การแต่งงาน รากฐานของคำสอนของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับการแต่งงานคือว่า ทุกๆ ความคิดการกระทำ และคำพูด (การแสดงออกทางกาย วาจา ใจ) ควรจะเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ดังนั้น การแต่งงานไม่ใช่กิจที่จะกระทำอย่างหุนหันพลันแล่นได้ แต่ต้องอาศัยการเจริญงอกงามจากความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นเวลานาน นั่นคือการแต่งงานไม่ใช่เฉพาะแต่คู่แต่งงาน เพราะว่าประเพณีทางพุทธศาสนาจะต้องให้ความสนใจต่อพ่อแม่และลูกๆ ด้วย นอกจากนี้รวมถึงญาติของทั้งสองฝ่ายที่ต้องการการสนับสนุนด้วย ดังนั้นการแต่งงานต้องเห็นแก่สังคมส่วนรวมไม่ใช่เฉพาะแต่ความพึงพอใจของคู่แต่งงานเท่านั้น

เช่นเดียวกับประสบการณ์ทั้งหลาย การแต่งงานควรจะช่วยให้เรากลายเป็นคนที่ดีขึ้น เราสามารถพัฒนาฝ่ายภายใน (จิตวิญญาณ) โดยผ่านการเรียนรู้ความอดทน, การมีสติและพัฒนาสติปัญญา คู่ครองเราคือเพื่อนเดินทางและเป็นทีปรัรักษาที่ไว้ใจได้ในหนทางแห่งการรู้แจ้ง

“ถ้าคู่สามีภรรยาปรารถนาจะอยู่ด้วยกันจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต และต้องการให้ชีวิตคู่ในอนาคตมีความสุข ทั้งสองควรจะมีศรัทธาที่เสมอกัน คุณธรรมเสมอกัน มีความกรุณาเสมอกัน ดังนั้นเจ้าทั้งสองจะอยู่ในสายตาของกันและกันตราบทั่วชีวิตและมีชีวิตที่ดี ” พระพุทธเจ้า

ในการแต่งงานพระพุทธเจ้ารับรองว่ามีความจำเป็นสำหรับบทบาทที่แตกต่างกันซึ่งคู่ของแต่ละคนจะช่วยเติมเต็มให้สมบูรณ์ขึ้น ไม่มีใครมีความรู้สึกว่ามีใครเหนือกว่ากัน แต่จะพบความสูงต่ำในคุณธรรมความซื่อสัตย์ ความสุภาพอ่อนโยน ความกรุณา ความสงบ และการอุทิศเพื่อวิถีความมีตระกูล (Noble path)

อิทธิพลหรือลัทธิศิลปะที่ให้แนวทางและความบันดาลใจ

ด้านแนวความคิด

ทฤษฎีการดูแลของวัตสัน (Watson's Caring Theory)

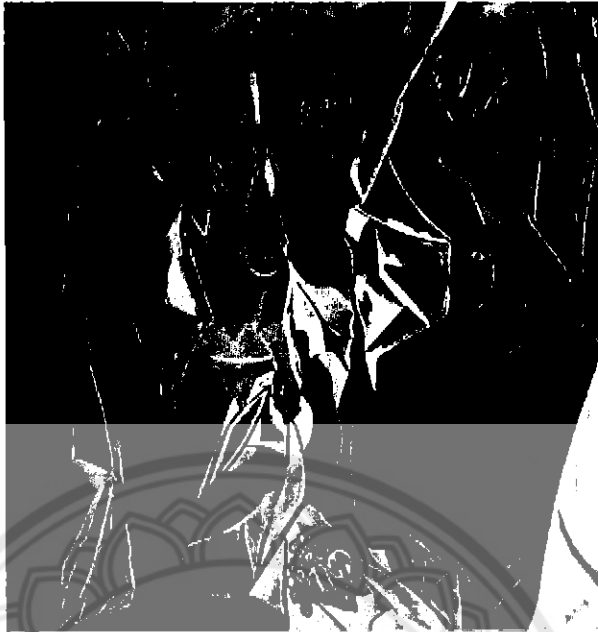
วัตสันเชื่อว่าการดูแลเป็นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และการพยาบาลคือศาสตร์แห่งการดูแลมนุษย์ (Human caring science) เป้าหมายของการดูแลคือการช่วยเหลือบุคคลให้ค้นพบภาวะดุลยภาพ (Harmony) ของร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ วัตสันให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ในแง่ของการเคารพในศักดิ์ศรีของทุกคน ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของบุคคล และเชื่อว่าการดูแล ความผูกพัน คือศิลปะและสุนทรียศาสตร์ (Art & Aesthetic) (Watson, 2008; 2009) ดังที่วัตสันกล่าวว่า “ความงามและศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของการนำไปสู่ความผูกพันที่เน้นรูปแบบการดูแลที่เข้าถึงจิตใจกันระหว่างคนสองคน (Transpersonal caring model)” (Watson, 1985, 2008) ทั้งนี้เพราะการเข้าถึงจิตใจกันระหว่างคนสองคน ต้องอาศัยการจัดเส้นแบ่งของคนสองคนและลดอัตตา (Ego) ของแต่ละฝ่าย ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของอีกฝ่าย มีการสร้างสัมพันธ์ภาพ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของประสบการณ์ชีวิตของทั้งสองฝ่ายจนหลอมรวมกันเป็นหนึ่งเดียว โดยใช้ทั้งความรัก ความผูกพัน ศิลปะ สุนทรียศาสตร์ (ภาพศิลปะ ภาพยนตร์ กลอน) ไปจนถึง ความเมตตา (Compassion) สัมมาสติ (Mindfulness) การทำสมาธิ (Meditation) และการเดินจาริกแสวงบุญ (Pilgrimage) (Claire & Ryder, 2009; Sitzman, 2002) เพื่อขึ้นนำการปฏิบัติการพยาบาลจนเกิดการเยียวยา (Healing) ซึ่งนำไปสู่ความสมดุล (Harmony) เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ

จากบทความของวัตสัน ข้าพเจ้าได้นำคำกล่าวที่ว่า ความผูกพันคือศิลปะและสุนทรียศาสตร์มาใช้กับแนวความคิดของข้าพเจ้าที่ว่าความผูกพันของครอบครัวนั้นเกิดจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความรักทำให้ทำครอบครัวอบอุ่นและแข็งแรงดังนั้นทฤษฎีของวัตสันนั้นจึงเป็นแรงบันดาลใจทางด้านความคิดซึ่งทำให้รูปแบบงานของข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์มาสอดคล้องกับความรักความผูกพันกันในครอบครัว

อิทธิพลจาก ลัทธิคิวบิสม์

เป็นลัทธิการสร้างสรรคศิลปะที่ได้รับผลสะท้อนมาจากอิทธิพลด้านความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และจากลักษณะรูปแบบหน้ากากของชนเผ่าพรีมิติฟในแอฟริกา ซึ่งได้ปลุกเร้าการสร้างสรรคแบบใหม่ รวมทั้งลักษณะการของศิลปินสมัยใหม่ที่พยายามแสวงหาลักษณะเฉพาะตัวให้กับตนเอง เพื่อไม่ให้ทับซ้อนกับลักษณะรูปแบบศิลปะกลุ่มอื่นที่ผ่านมาหรือที่มีอยู่ในยุคนั้น ซึ่งมีหลักฐานที่ปรากฏที่แสดงรูปทรงศิลปะในลักษณะผันแปรความจริง โดยให้มีลักษณะเป็นเหลี่ยมมุม เป็นลูกบาศก์ เป็นทรงเรขาคณิต เพื่อสร้างความคิดรวบยอดเชิง3มิติให้ปรากฏในผืนระนาบ2มิติ หรือ3มิติ แสดงออกทั้งงานจิตรกรรมและประติมากรรม หากเป็นงานจิตรกรรมรูปแบบผลงานก็จะสามารถแสดงลักษณะปรากฏทั้งด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลังบนพื้นระนาบไปพร้อมกัน บางทีก็แสดงการทับซ้อนและปิดบังระหว่างกัน รวมทั้งมีการตัดทอนรูปทรงให้ดูง่ายขึ้นกว่ารูปจริงของวัตถุหรือสภาวะที่แท้จริงของรูปทรงนั้นๆด้วย ผู้สร้างสรรคได้นำแนวความคิดของลัทธินี้มาเป็นทั้งแรงบันดาลใจและความคิด ผู้สร้างสรรคได้นำความคิดของตนเองมาทบทวนในสิ่งที่ศิลปินในยุคนั้นคิด เพราะการคิดของศิลปินในยุคนั้นสำคัญมาก ทั้งการที่คิดออกนอกกรอบที่มีอยู่แล้วและการได้เป็นบุคคลแรกที่ได้ริเริ่มการตัดทอนซึ่งขัดกับศิลปะในยุคนั้นๆ ผู้สร้างสรรคจึงนำเอาทั้งแนวความคิดมาประยุกต์กับงานของตนเองเพื่อที่จะหาวิธีการทดลองและวิธีการเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

ภาพประกอบที่ 1

Pablo Picasso. Les Femmes d'Alger (O.K.) (Version O). 1965. Oil on Canvas.

The Museum of Modern Art, New York

Les Femmes d'Alger (O.K.) (Version O) ในรูปเป็นภาพของผู้หญิงงามชาวเมืองบาร์เซโลนา ในย่านไฮเกนของเมืองบาร์เซโลนา หญิงทั้ง 5 คน ในภาพเปลือยกาย ภาพนี้ถือได้ว่าเป็นการปฏิวัติรูปแบบศิลปะตะวันตก ที่เคยมีมาตั้งแต่เดิมทั้งหมด กล่าวคือ บริเวณสว่างในภาพมีอยู่ตรงโน้นตรงนี้บ้าง ตามแต่ศิลปินจะแต่งเติมใบหน้าคนที่เหมือนกับหน้ากาก รูปทรงและเส้นที่ตัดกันแข็งๆ นี้แสดงออกซึ่งความขัดต่อ ศิลธรรม และความกว้างของหญิงสาวเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ความสัมพันธ์ระหว่างร่างคนกับบรรยากาศต้นลิกรอบๆ ตัวในธรรมนิยม แบบเก่าลงโดยสมบูรณ์แบบ จากภาพนี้เมื่อทั้งพื้นผิวภาพที่ว่างเปล่ากับร่างคนนั้นคาบเกี่ยว และกลืนกันไป หมุดจนแยกไม่ออกนั่นเอง

จากภาพนี้ผู้สร้างสรรค้ได้รับแรงบันดาลใจจากการตัดทอนที่เฉียบขาดเพราะการไม่สนใจถึงรายละเอียดในร่างกายแต่กลับให้ความสำคัญของเส้นและจังหวะของผู้หญิง

ภาพประกอบที่ 2

Pablo Picasso(Pablo Picasso, 1881-1973) three musician

จากภาพนี้ผู้สร้างสรรค์ได้สนใจเรื่องการใช้ตัดทอนที่ สดทอนความเป็นกายวิภาคลงไปมาก จนเห็นแต่เส้น จังหวะ และการทับซ้อนที่มีการเคลื่อนไหวของจังหวะของเส้นความคิดของปีกส์โธนั้น ผู้สร้างสรรค์ได้ทดลองค้นคว้าถึงแนวความคิดเล็กๆ ของศิลปินแล้วได้เข้าใจถึงหลักการบางอย่างที่ ศิลปินได้กำหนดรูปแบบและมองเห็นในสิ่งที่คนธรรมดาตามองไม่เห็นในโลกปัจจุบันนี้ ความสามารถนี้ได้รับการยกย่องจากผู้คนนั้นสมันนั้น และผู้สร้างสรรค์เองก็ได้ นำแนวคิดนั้นมาประยุกต์ใช้กับ วิธีคิด และวิธีการทำงานของผู้สร้างสรรค์เองเพื่อ เป็นการทดลองเพื่อนที่จะนำมาใช้กับผลงานของผู้สร้างสรรค์เอง

อิทธิพลที่มาจากศิลปิน

Henry Moore

เฮนรี มัวร์ เป็นประติมากรที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในยุคสมัยของเขา เขาเกิดเมื่อปี ค.ศ. 1898 เป็นบุตรของคณงานชุด ถ่านหิน ในมณฑลยอร์กเชียร์ เขาศึกษาศิลปะ และเมื่อมาลอนดอน เขาใช้เวลาเป็นครั้งละนานๆ ในพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติ และพิพิธภัณฑ์แห่งราชอาณาจักร เขาตรวจสอบรูปทรงต่างๆของก้อนหินและไม้ ตลอดจนงานแกะสลักของมนุษย์ในสมัยโบราณ แบบแผนของเขาได้รับการพัฒนามาจากสิ่งต่างๆซึ่งเขาได้ศึกษามาแต่แรกเริ่ม

Henry Moore กล่าวว่า นี่คือนสิ่งที่ประติมากรต้องทำ เขาต้องพากเพียรอย่างต่อเนื่องเพื่อคิดและใช้รูปทรงให้ได้ครบทุกรูปแบบ เขาต้องมองเห็นรูปทรงที่เป็นตัวตนเด่นชัด รวบรวมว่าอยู่ข้างในหัวของเขา เขาคิดถึงมัน ไม่ว่าปริมาตรใดๆ รวบรวมว่าเขาถือมันอยู่ในมือของเขาเอง เขาสร้างมโนภาพของรูปทรงที่ซับซ้อนของตัวมันเอง เขารู้ว่าอีกด้านเป็นอย่างไร ในขณะที่ดูอยู่คนละฝั่ง เขาทำตัวเองให้เป็นส่วนของแรงโน้มถ่วง ความหนาแน่น น้ำหนัก เขารับรู้ได้ถึงปริมาณจากรูปทรงที่แทรกแทนที่อากาศ และผู้สังเกตที่ละเอียดอ่อนของงานประติมากรรมยังต้องเรียนรู้ที่จะรู้สึกถึงรูปทรงในแบบของรูปทรง ไม่ใช่ในแบบของการบรรยายหรือการทวนระลึกถึง เช่น เขาต้องมองไขให้ง่ายเป็นแค่รูปทรงที่ชัดเจนของมัน ออกห่างมาจากความคิดที่ว่ามันคืออาหารหรือความคิดที่ว่ามันจะกลายเป็นไก่ และกับสิ่งที่ชัดเจน เช่น หอย ถั่ว ลูกพลับ ลูกแพร์ ลูกอ๊อด เห็ด ยอดเขา ไต แครอท ลำต้นไม้ นก ดอกไม้ตุ้ม นก แมลงตัวเล็ก ต้นบูลรัช กระดุก จากสิ่งเหล่านี้ เขาสามารถชื่นชมกับรูปแบบที่ซับซ้อน หรือรูปแบบต่างๆที่ผสมกลมกลืนกันได้

(แปลจากบทความบางส่วนของเฮนรี มัวร์ จากหนังสือ The Creative Process เรียบเรียงโดย Brewster Ghiselin)

ผลงานของศิลปิน

ภาพประกอบที่ 3

Henry Moore

OM, CH King and Queen 1952-3, cast 1957

ภาพประกอบที่ 4

File:Henry Moore, Family Group (1950)

ศิลปะในลัทธิคิวบิสม์และศิลปิน Henry Moore ได้ส่งผลต่อต้วงานของผู้สร้างสรรค์ทั้งใน
ด้านแนวความคิด กลวิธีในการทำงาน ผู้สร้างสรรค์ใช้รูปทรงการวางปริมาตรการใช้พื้นที่ว่าง จุด
เส้นที่ตัดกัน และพื้นผิวที่เรียบ และ ขรุระลักษณะท่าทางจากกายวิภาคของมนุษย์ซึ่งเป็นอิริยาบถที่
แตกต่างกันออกไปโดยผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาจากภาพถ่าย จากการสอบถาม

ภาพประกอบที่ 5

บทที่ 3

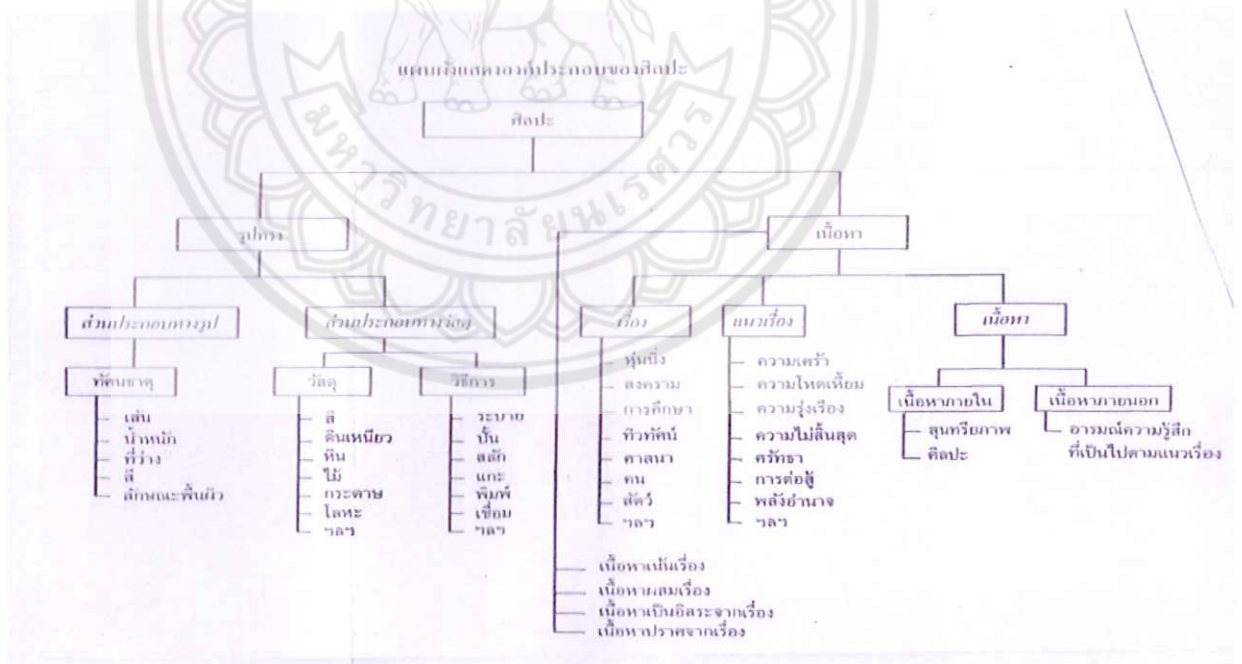
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

ด้วยความประทับใจในความผูกพันของครอบครัว ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำสุนทรียะทางอารมณ์การแสดงออกมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อแสดงถึงความงามในเรื่องการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อความสัมพันธ์ความผูกพันในครอบครัวหรือความรักนั่นเอง ในการสร้างสรรค์ผลงาน สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัวเป็นการสร้างรูปทรงให้สัมพันธ์กับเนื้อหาจนเป็นเอกภาพโดยการประสานทัศนธาตุทางศิลปะเข้าด้วยกัน โดยเป็นผลงานประติมากรรมกลวิธีเฉพาะของผู้สร้างสรรค์โดยกระบวนการสร้างสรรค์ได้กำหนดเป็นลำดับขั้นตอน โดยการทำแบบร่าง ขึ้นแบบจำลองขนาดเล็กและการปรับปรุงแก้ไข ขยายภาพผลงานจริงและปฏิบัติงานจนเสร็จสมบูรณ์

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

1. ขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล

1.1 หลักการและแผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

ภาพประกอบที่ 6 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ

ที่มา : องค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิยมเสมอ(2530:26)

หลักการองค์ประกอบศิลปะและทฤษฎีการสร้างสรรค์

ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด หรือความงาม ก็จะทำให้เห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญคือ องค์ประกอบแรกคือ รูปทรง(Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรม และ อีกส่วนเรียกว่าเนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม

รูปทรง Form

เป็นส่วนที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นโดยการประสานกันอย่างมีเอกภาพในทัศนธาตุเมื่อแลเห็นแล้ว ให้ความรู้สึกสัมผัสเป็นความสุขทั้งทางกายและทางใจ และยังเกิดความรู้สึกที่เป็นด้านบวก ได้แก่ ความรัก ความสุขพร้อมกันนั้นก็สร้างเนื้อหาให้กับตัวรูปทรง และเป็นจุดเชื่อมความคิดให้แก่ อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น

ส่วนประกอบทางด้านรูปทรง

ทัศนธาตุ หมายถึง ธาตุแห่งการมองเห็นหรือส่วนประกอบต่าง ที่สำคัญในงานศิลปะได้แก่ จุด เส้น สี แสงเงา รูปว่าง รูปทรง พื้นผิว เป็นต้น ซึ่งเราสามารถนำส่วนประกอบเหล่านี้แต่ละอย่าง มาสร้างสรรค์ ซึ่งให้ความรู้สึกในการมองเห็นที่แตกต่างกันไป ทัศนธาตุ สามารถสร้างอารมณ์ต่าง ๆ ให้กับคนดู จึงเป็นความรู้พื้นฐานนับตั้งแต่ จุด เส้น สี รูปว่าง รูปทรง แสง เงา มักมีปรากฏอยู่ใน ความงามอันละเอียดอ่อนของธรรมชาติทั้งสิ้น

1. จุด (Point)

หมายถึงสิ่งที่ปรากฏบนพื้นที่ขนาดเล็กที่สุด ไม่มีความกว้าง ความยาวความสูง ความหนา หรือความเล็ก จุดเป็นทัศนธาตุที่เล็กที่สุดและมีมิติเป็นศูนย์ จุดสามารถแสดงตำแหน่งได้เมื่อมี บริเวณว่างมารองรับ จุดถือเป็นทัศนธาตุหรือพื้นฐานเบื้องต้นที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงานทาง ทัศนศิลป์ จุดเป็นต้นกำเนิดของทัศนธาตุอื่นๆ เช่น เส้นและรูปว่าง รูปทรงและพื้นผิว ค่าความอ่อนแก่ แสงเงา เราสามารถพบเห็นจุดได้โดยทั่วไปในธรรมชาติ นอกจากจุดจะเป็นพื้นฐานของ องค์ประกอบแล้วอื่นๆแล้ว การนำจุดมาจัดจะทำให้เกิดรูปแบบใหม่อาจจะทำได้หลากหลายลักษณะ

2. เส้น (Line)

หมายถึง ทิศนาคาที่สำคัญ เส้นยังเป็นแกนของทิศทาง เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างของทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงถึงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเองและด้วยการสร้างสรรค์เป็นรูปทรงต่างๆขึ้น เส้นเป็นพื้นฐานได้แก่ เส้นตรง เส้นโค้ง สามารถนำมาสร้างให้เกิดเป็นเส้นใหม่ที่ให้ความรู้สึกที่แตกต่างทั้งช่วยแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึก เส้นแต่ชนิดก็มีความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

- เส้นนอน ให้ความรู้สึกราบเรียบกว้างขวาง เรียบสงบ ผ่อนคลายสบายตา
- เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกถึงความสูงสง่า มั่นคง แข็งแรง รุ่งเรือง
- เส้นเฉียง ให้ความรู้สึกไม่มั่นคง เคลื่อนไหว รวดเร็ว แปรปรวน
- เส้นโค้ง ให้ความรู้สึก สุภาพ อ่อนโยน สบาย นุ่มนวล เย้ายวน
- เส้นโค้งก้นหอย ให้ความรู้สึก การคลี่คลาย ขยายตัว มึนงง
- เส้นซิกแซกหรือเส้นฟันปลา ให้ความรู้สึกถึงความรุนแรง กระแทกเป็นห้วงๆ ตื่นเต้น สับสนวุ่นวายและการขัดแย้ง
- เส้นประ ให้ความรู้สึกไม่ต่อเนื่อง ไม่มั่นคง ไม่แน่นอน

3. น้ำหนัก

หมายถึงความอ่อนแก่ของสี หรือแสงเงาที่นำมาใช้ในงานศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์เป็นคนกำหนด การให้น้ำหนักนั้นจะทำให้เกิดรูปทรงและปริมาตร คือ แสงและเงา(Light & Shade)

แสงและเงา เป็นองค์ประกอบที่อยู่คู่กัน แสงเมื่อกระทบกับวัตถุ จะทำให้เกิดเงา แสงและเงาเป็นตัวกำหนดระดับค่าน้ำหนัก ความเข้มของจะขึ้นอยู่กับความเข้มของแสงในที่ที่มีแสงสว่างมาก เงาจะเข้มขึ้น และในที่ที่มีแสงสว่างน้อย เงาจะไม่ชัดเจน เงาจะอยู่ในทิศที่มีแสงสว่างเสมอ ค่าของแสงและเงาสามารถจำแนกเป็นลักษณะได้ดังนี้

- บริเวณที่แสงสว่างจัด Hi-Light เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งกำเนิดของแสงมากที่สุด จะมีความสว่างมากที่สุดในวัตถุ ที่มีผิวมันวาวจะสะท้อนแหล่งกำเนิดแสงได้ชัดเจน
- บริเวณแสงสว่าง Light เป็นบริเวณที่ได้รับแสงสว่างรองลงมาจากบริเวณแสงสว่างจัด เนื่องจากอยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดแสงออกมา และเริ่มมีค่าน้ำหนักน้อยลง

- บริเวณเงา Shade เป็นบริเวณที่ไม่ได้รับแสงสว่าง เป็นบริเวณที่ถูกบดบังจาก แสงสว่าง ซึ่งมีค่าน้ำหนักเข้มเข้มมากกว่าบริเวณแสงสว่าง
- บริเวณเงาเข้มจัด Hi-Shade เป็นบริเวณที่อยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดแสงมากที่สุด หรือเป็นบริเวณที่ถูกบดบังหลายชั้น จะมีค่าน้ำหนักเข้ามากไปจนถึงเข้มที่สุด
- บริเวณเงาตกทอด เป็นบริเวณของพื้นหลังของเงาของวัตถุที่ทาบบลงไป เป็นบริเวณที่อยู่ภายนอกวัตถุ และจะมีความเข้มของค่าน้ำหนักขึ้นอยู่กับ ความเข้มของเงาของพื้นหลัง ทิศทางและระยะของเงา

4. ที่ว่าง (Space)

บริเวณที่ว่างในโลก 3มิติ ที่แสดงถึงความกว้าง ความยาวและความลึก ที่ว่างตามปรกติจะเป็นบริเวณที่หาขอบเขตไม่ได้เป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่เมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งปรากฏ ก็จะทำให้เกิดปฏิกิริยากับที่ว่างนั้นทันที เช่นเดียวกับบริเวณว่างบนพื้นโลก เมื่อเราอยู่ที่สูง มองไปรอบๆ เราจะเห็นบางสิ่งใกล้ตัว บางสิ่งไกลตัว จนเกิดระยะบริเวณว่างลักษณะนี้เรียกว่า บริเวณว่างจริง (Physical space) หรือ บริเวณว่าง 3 มิติ (Three Dimension space)

ที่ว่างในทัศนธาตุเป็น ที่ว่างที่ได้มีการควบคุมและกำหนด ขอบเขตสำหรับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยที่ว่างเป็นเหมือนสนามหรือเวที สำหรับจัดวางทัศนธาตุ ลงไปเพื่อแสดงบทบาทงานสร้างสรรค์ก็ใช้ที่ว่างต่างกันออกไป เช่น ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม ก็ใช้ที่ว่างแบบ 3 มิติ จิตรกรรมก็ใช้ที่ว่างแบบ 2มิติ แต่ก็มีการกำหนดที่ว่างและความกว้างความยาว ก็สามารถเป็นที่ว่างแบบ 3 มิติ บนพื้นระนาบ 2 มิติได้เช่นกัน ลักษณะนี้ เรียกว่า ที่ว่างลวงตา (Illusion shade) และที่ว่าง 2มิติ (Two Dimension shade)

5. พื้นผิว หรือ ผิวสัมผัส (Texture)

หมายถึงบริเวณผิวนอกของสิ่งต่างๆที่ปรากฏให้เห็นรับรู้ได้ด้วยการรับสัมผัสทางตาและกายสัมผัส ก่อให้เกิดความรู้สึกใน ลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น หยาบ ละเอียด มัน วาว ด้าน และขรุขระ พื้นผิว เป็นส่วนประกอบ (Element) ที่สำคัญของศิลปะอันหนึ่ง ที่ถูกนำมาใช้สร้างสรรค์ เพราะ พื้นผิวสามารถ ก่อให้เกิดปฏิกิริยาทาง ด้านความรู้สึก รับรู้ได้ด้วยการ รับสัมผัสทางตา และจับต้องได้ทางกายสัมผัส พื้นผิว มีความสำคัญมากสำหรับ การสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ และการออกแบบ พื้นผิวจะ

ถูกนำมาใช้ในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ในผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปินจะ
ใช้พื้นผิว สร้างความงาม และค่าน้ำหนัก เพื่อให้ เกิดความประสานกลมกลืน ความแตกต่าง และ
จุดเด่น เป็นต้น

การเกิดของพื้นผิว

พื้นผิวที่สัมผัสได้ มีแหล่งกำเนิด 3 แหล่ง คือ

1. เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

ได้แก่พื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิต เช่น เปลือกไม้ ก้อนกรวด ก้อนหิน กิ่งไม้ ใบไม้
ผิวหนังสัตว์ ฯลฯ

2. เกิดขึ้นโดยมนุษย์สร้างขึ้น

ได้แก่ การขีด ขีด ระบาย ฯลฯ ให้เกิดเป็นร่องรอยพื้นผิว ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเขียนเส้นด้วย
ปากกา ดินสอ การเขียนสีด้วยแปรงแห้ง ๆ การใช้ฟองน้ำ ตะแถมสีบนกระดาษ ในงานจิตรกรรม
การสร้างพื้นผิวหยาบ และละเอียด ในงานประติมากรรม และสถาปัตยกรรม

3. เกิดขึ้นโดยกระบวนการผลิตของเครื่องจักร

การเกิดของพื้นผิวลักษณะนี้ ถือว่า เกิดขึ้นโดยมนุษย์เช่นเดียวกัน แต่ผ่านทางเครื่องจักร ไม่ใช่โดย
น้ำมือ มนุษย์โดยตรง ซึ่งทำให้ได้ พื้นผิวที่หลากหลาย และพื้นผิวที่เกิดขึ้นนี้ มีทั้งล้อเลียนจาก
ธรรมชาติ และพื้นผิวที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อประโยชน์ ทางใดทางหนึ่ง

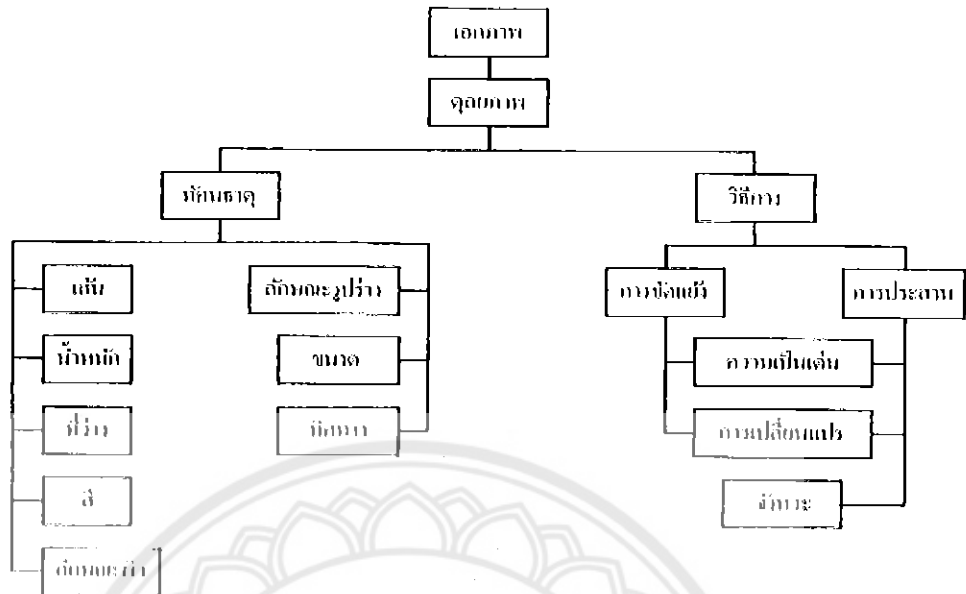
1. พื้นผิวละเอียดเรียบ

ลักษณะทางกายภาพ ของ พื้นผิวแบบนี้จะสะท้อนแสง และถ้ามีน้ำหนักแสงเงาเกิดขึ้น ก็จะเป็น
น้ำหนักแสงเงา ที่นุ่มนวล ซึ่งจะทำให้ความรู้สึกนุ่มนวล บอบบาง เบา สุกภาพ และถ้าพื้นผิวเรียบ มี
ความมันวาว ก็จะทำให้ ความรู้สึกหรูหรามีราคา

2. พื้นผิวหยาบไม่เรียบ

ลักษณะทางกายภาพ ของ พื้นผิวแบบนี้จะดูดซับแสง และทำให้น้ำหนัก ของแสงเงา ที่เกิดขึ้น มีน้ำ
หนักที่รุนแรง จะทำให้ความรู้สึกเข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคง น่ากลัว กระด้าง.

1.2 หลักการและแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ภาพประกอบที่ 7 แผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

ที่มา : หนังสือองค์ประกอบของศิลปะ, ชลูด นิมเสมอ(2530 : 208)

เนื้อหา

คือองค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือองค์ประกอบโครงสร้างทางจิต ตรงกันข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจากงานศิลปะ ส่วนที่เป็นองค์ประกอบนามธรรมนี้ นอกจากเนื้อหาแล้วยังมีเรื่อง และ แนวเรื่อง

เรื่อง หมายถึง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นหรือแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ศาสนา ความเชื่อ ความรัก เป็นต้น

แนวเรื่อง หมายถึงเป็นส่วนประกอบทางด้านนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นแนวความคิดของตัวผู้สร้างสรรค์เอง เป็นเนื้อหาสาระหรือแนวทางการสร้างสรรค์มากกว่าเนื้อเรื่อง เช่น ความศรัทธา การต่อสู้ดิ้นรน เป็นต้น

เนื้อหา เป็นตัวที่พูดถึงความหมายของงานผู้สร้างสรรค์ ที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เนื้อหาได้แบ่งเป็น แบบ เนื้อหาภายนอก และ เนื้อหาภายใน

-เนื้อหาภายใน คือพูดถึงเนื้อหาทางด้านรูปทรง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีที่มาที่ไป มีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ที่ได้สัมผัส และผู้ดู

-เนื้อหาภายนอก ซึ่งจะพูดถึง สิ่งที่มีอยู่เฉพาะในงานของผู้สร้างสรรค์แต่ละคน แบบ
รูปธรรมที่มีเรื่องเช่น คน สัตว์ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ที่เป็นเนื้อหาที่เป็นแรงบันดาลใจ เป็น
ความหมายของเรื่องและแนวเรื่องที่ถูกแปลออกมาโดยรูปทรงทางทัศนธาตุ

หลักการสร้างศิลปะ

การสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์ เรื่อง สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว ชุตินี้ผู้สร้างสรรค์ได้
สร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรม ลอยตัว 3 มิติ

-เอกภาพ หมายถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบ ทั้งด้านรูปลักษณะและ
ด้านเนื้อหาเรื่องราว เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่างๆ ให้เกิดความเป็น หนึ่งเดียวเพื่อ
ผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไป

1. เอกภาพของการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกที่มีจุดมุ่งหมายเดียว แน่นอน และมี
ความเรียบง่าย งานชิ้นเดียวจะแสดงออกหลายความคิด หลายอารมณ์ไม่ได้ จะทำให้
สับสน ขาดเอกภาพ และการแสดงออกด้วยลักษณะเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน ก็
สามารถทำให้ เกิดเอกภาพแก่ผลงานได้

2. เอกภาพของรูปทรง คือ การรวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ และมีระเบียบของ
องค์ประกอบ ทางศิลปะ เพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่ง ที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือ
อารมณ์ของศิลปิน ออกได้อย่างชัดเจน เอกภาพของรูปทรง เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความ
งามของผลงานศิลปะ เพราะเป็นสิ่งที่ศิลปินใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึง
เรื่องราว ความคิด และอารมณ์ ดังนั้น

กฎเกณฑ์ในการสร้างเอกภาพในงานศิลปะเป็นกฎเกณฑ์เดียวกันกับธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่

2 หัวข้อ คือ

1. กฎเกณฑ์ของการขัดแย้ง (Opposition) มีอยู่ 4 ลักษณะ คือ

1.1 การขัดแย้งขององค์ประกอบทางศิลปะแต่ละชนิด และรวมถึงการขัดแย้งกัน
ของ องค์ประกอบต่างชนิดกันด้วย

1.2 การขัดแย้งของขนาด

1.3 การขัดแย้งของทิศทาง

1.4 การขัดแย้งของที่ว่างหรือ จังหวะ

2. กฎเกณฑ์ของการประสาน (Transition) คือ การทำให้เกิดความกลมกลืน ให้สิ่งต่าง ๆ เข้ากันได้อย่างสนิท เป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัวของสิ่งๆ ที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน การประสานมีอยู่ 2 วิธี คือ

2.1 การเป็นตัวกลาง (Transition) คือ การทำสิ่งๆ ที่ขัดแย้งกันให้กลมกลืนกัน ด้วยการ ใช้ตัวกลางเข้าไปประสาน เช่น สีขาว กับสีดำ ซึ่งมีความแตกต่าง ขัดแย้งกันสามารถทำให้ อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพ ด้วยการ ใช้สีเทาเข้าไปประสาน ทำให้เกิดความกลมกลืนกันมากขึ้น

2.2 การซ้ำ (Repetition) คือ การจัดวางหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เป็น การสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด แต่ก็ทำให้ดูจืดชืด น่าเบื่อที่สุด

นอกเหนือจากกฎเกณฑ์หลักคือ การขัดแย้งและการประสานแล้ว ยังมีกฎเกณฑ์รองอีก 2 ข้อ คือ

1. ความเป็นเด่น (Dominance) ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1.1 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการขัดแย้ง ด้วยการเพิ่ม หรือลดความสำคัญ ความน่าสนใจ ในหน่วยใดหน่วยหนึ่งของคู่ที่ขัดแย้งกัน

1.2 ความเป็นเด่นที่เกิดจากการประสาน

2. การเปลี่ยนแปลง (Variation) คือ การเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่ซ้ำกัน เพื่อป้องกันความจืดชืด น่าเบื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีความน่าสนใจมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงมี 4 ลักษณะ คือ

2.1 การเปลี่ยนแปลงของรูปลักษณะ

2.2 การเปลี่ยนแปลงของขนาด

2.3 การเปลี่ยนแปลงของทิศทาง

2.4 การเปลี่ยนแปลงของจังหวะ

การเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะจะต้องรักษาคุณลักษณะของการซ้ำไว้ ถ้ารูปมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก การซ้ำก็จะหมดไป กลายเป็นการขัดแย้งเข้ามาแทน และ ถ้าหน่วยหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความแตกต่างจากหน่วยอื่น ๆ มาก จะกลายเป็นความเป็นเด่น เป็นการสร้างเอกภาพด้วยความขัดแย้ง

-**ดุลยภาพ** ดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) หรือ **ความสมดุลแบบซ้ายขวา** เหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติลักษณะแบบนี้ในทางศิลปะมีใช้น้อย ส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่งในงานสถาปัตยกรรมบางแบบ หรือ ในงานที่ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคงจริง ๆ

ดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือ **ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน** มักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกัน ใช้องค์ประกอบที่ไม่คล้ายกันแต่มีความสมดุลกัน อาจเป็นความสมดุลด้วย น้ำหนักขององค์ประกอบ หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้ จักวางให้สมดุลทำได้โดยเลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่าหรือ เลื่อนรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้เกิดความสมดุลขึ้นมา หรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจถ่วงดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา

2 การกำหนดรูปแบบและขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

2.1 การศึกษาค้นคว้า ข้อมูล เอกสาร และภาพถ่าย

2.1.1 ข้อมูลภาคเอกสาร หนังสือ ได้แก่ ผู้สร้างสรรค์ได้ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารหนังสือทางวิชาการอันเป็นข้อมูลเบื้องต้นและที่มาของแนวความคิด เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์

-หนังสือครอบครัวสุขสันต์ ร้อยแปดพันเก้าวิธีให้บ้านนี้มีสุข โดย ฟิลลิส เพลแมน กู๊ด

-หนังสือครอบครัวน่ารัก All-of-kind- Family โดย ชิดนีย์ เทย์เลอร์

-หนังสือองค์ประกอบศิลปะ โดย อาจารย์ชะลูด นิมเสมอ

-เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา 707122 พื้นฐานองค์ประกอบศิลป์ โดย อาจารย์ สุรชาติ เกษประสิทธิ์

2.1.2 ข้อมูลภาพถ่าย

ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ข้อมูลภาพถ่ายของครอบครัว คนรักกัน และเพื่อสื่อถึงอารมณ์ความผูกพันในช่วงเวลาขณะนั้น และถ้าพูดถึงความรัก ก็ไม่ได้มีเพียง มนุษย์เท่านั้นมีความรักความผูกพันให้กับครอบครัว ยังมี สัตว์ที่ยังแสดงความรักต่อครอบครัว ซึ่งภาพเหล่านี้ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้

ภาพประกอบที่ 8 ภาพความรักความผูกพันของสิ่งมีชีวิตบนโลก

2.2 กำหนดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ 4 ขั้นตอนดังนี้

2.2.1 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

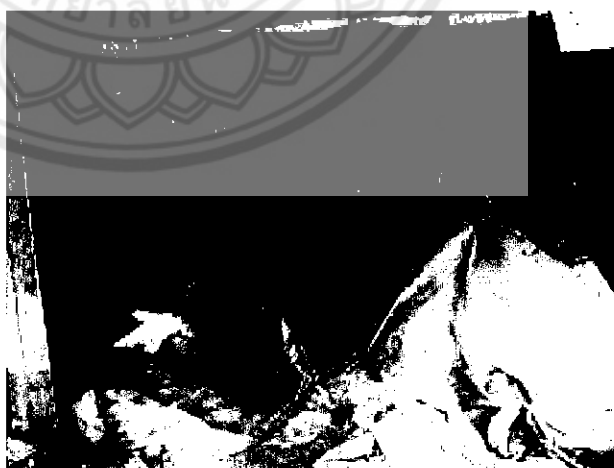
2.2.2 กระบวนการการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ก่อนศิลปนิพนธ์

2.2.3 กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) การสร้างสรรค์ผลงาน
ศิลปนิพนธ์

2.2.4 รูปแบบกลวิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

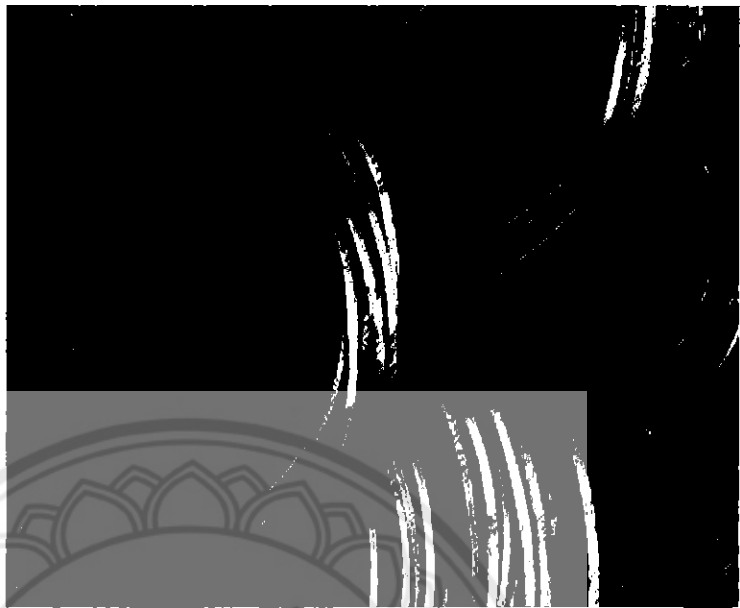
2.2.1 การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปฏิบัติงานสร้างสรรค์

ส่วนประกอบทางด้านวัสดุที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด
สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว ผู้สร้างสรรค์ได้เลือก การปั้นหล่อ
ปูนซีเมนต์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยมีวัสดุดังนี้ ดินเหนียว เหล็กเส้น
หลากหลายขนาด ตะปู เครื่องมือปั้น เครื่องมือแต่งปูน ปูนปลาสเตอร์
ปูนซีเมนต์

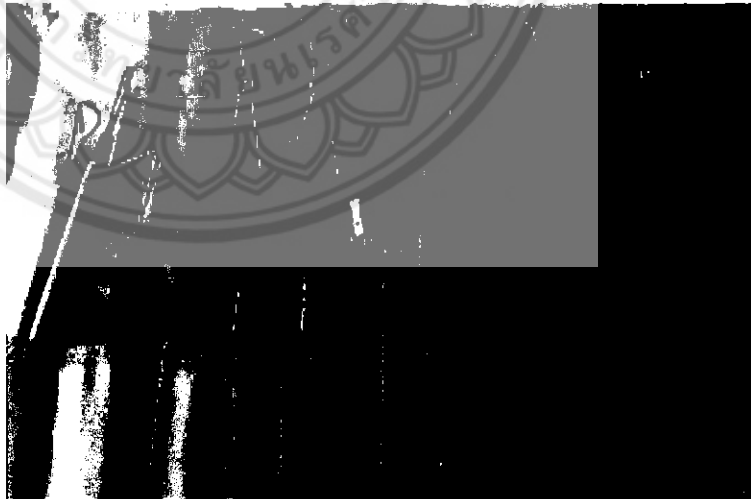
ภาพประกอบที่ 9

ดินเหนียว

ภาพประกอบที่ 10

เหล็กเส้น มีหน้าที่เป็นโครงหรือแกนหลักซึ่งจะอยู่ในดินเหนียว ซึ่งเหล็กเส้นที่ใช้จะมีหลากหลายขนาด เช่น 2ท. 3ท. 4ท

ภาพประกอบที่ 11

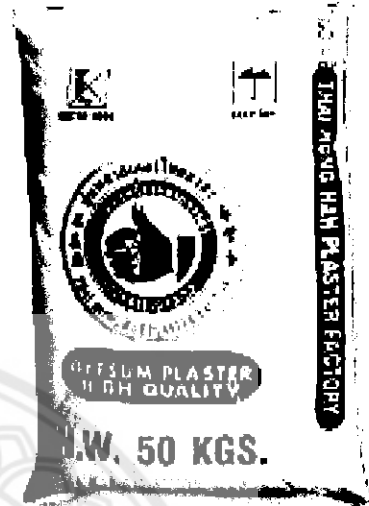
อุปกรณ์และชุดเครื่องมือปั้นดิน

สำนักหอสมุด

๑๙ ๕๕๓ ๖๖๖

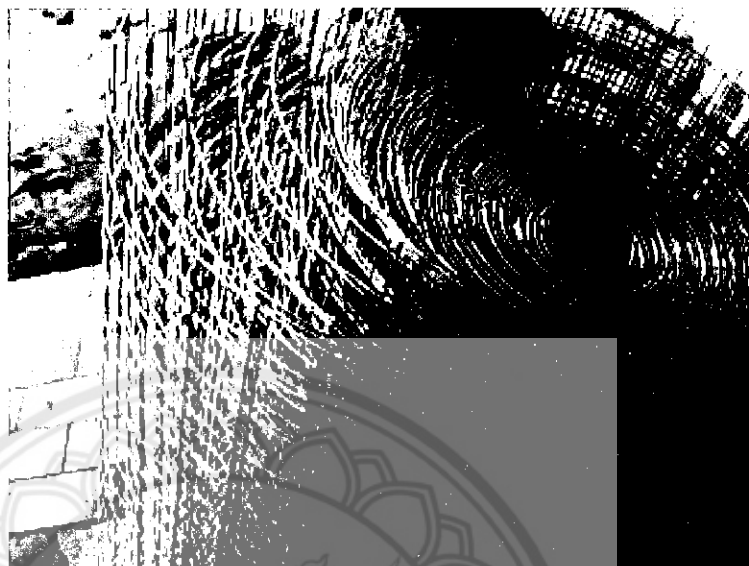
๑. ๖๙๓๓๔๕๑

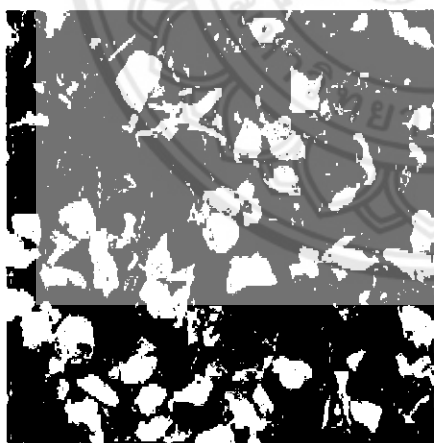
ภาพประกอบที่ 12
ปูนซีเมนต์และปูนปลาสเตอร์

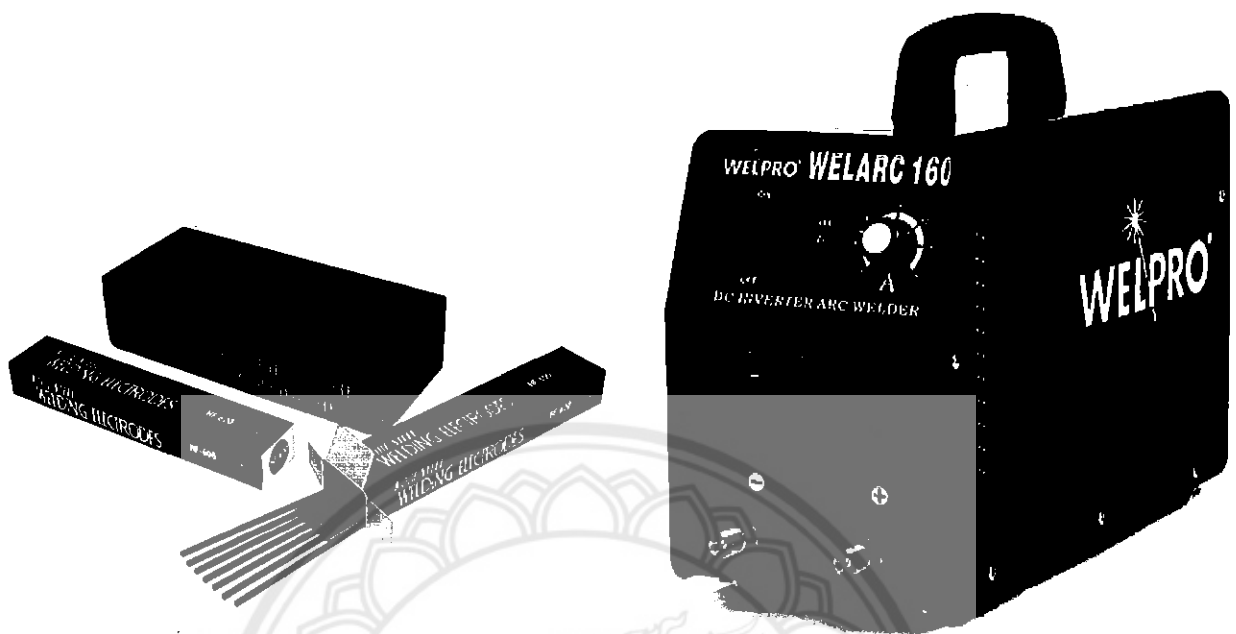
ภาพประกอบที่ 13
ถังใส่ปูนซีเมนต์และเกรียงปาดปูนซีเมนต์

ภาพประกอบที่ 14
ลวดกรงไถ่ ลวดตาข่าย

ภาพประกอบที่ 15
หินเกล็ดและทรายละเอียด

ภาพประกอบที่ 16
ลวดเชื่อมโลหะ และ เครื่องเชื่อมโลหะ

2.2.2 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

มีขั้นตอนและมีรายละเอียดดังนี้ ให้นำผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะ ก่อนศิลปนิพนธ์ ที่ทำขึ้นในภาคเรียนที่ 1/2556 โดยอธิบายขั้นตอนการสร้างสรรค์ศิลปะ อย่างมีระบบระเบียบพร้อม นำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ แสดงภาพให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม โดยส่งเขปอย่างกระชับ ชัดเจน ดังนี้

- 1) เนื้อหาแนวความคิด และอิทธิพลจากศิลปะลัทธิ/ศิลปินอื่น
- 2) การจัดทำภาพแบบ
- 3) ภาพผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

**ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะ
ก่อนการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์**

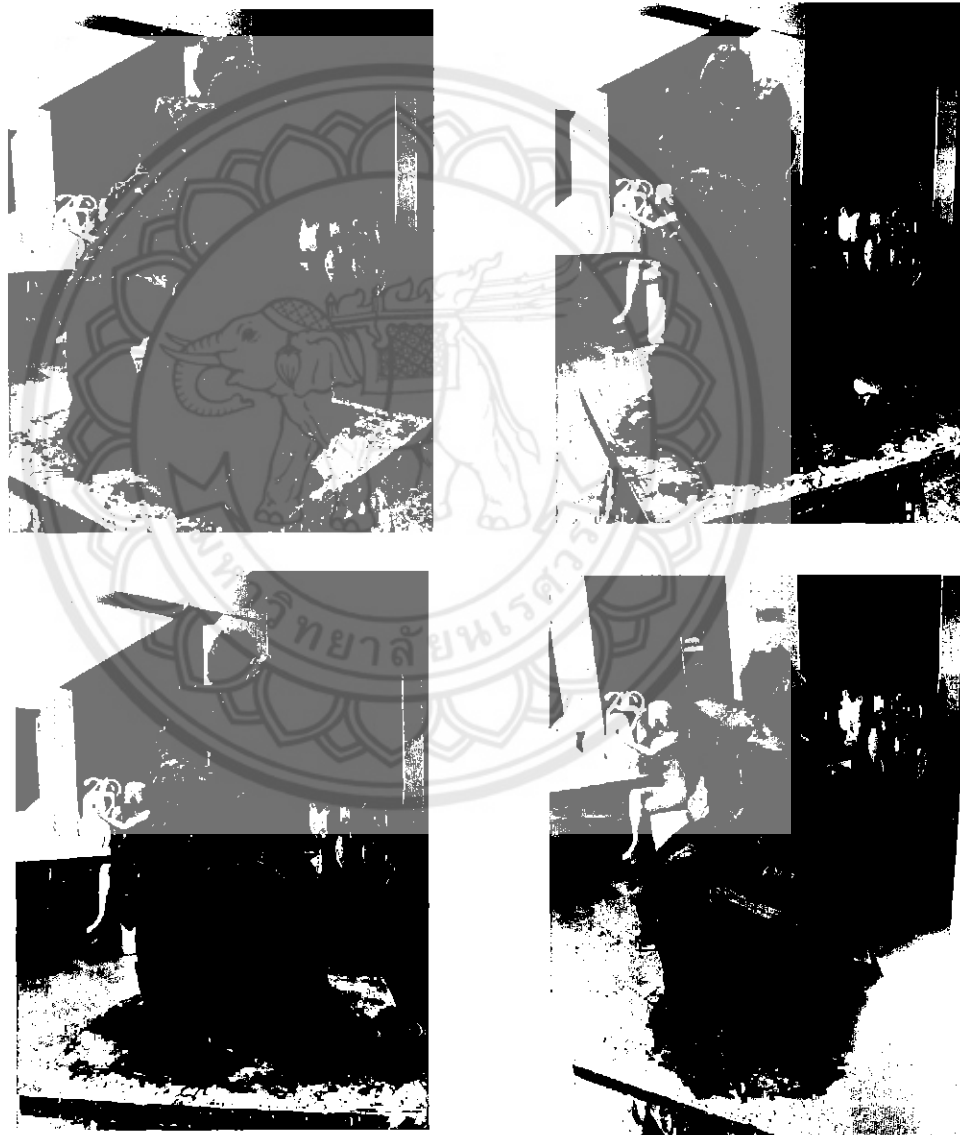
กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

การสร้างแบบจำลอง(Model)(Maquette) 3 มิติขนาดเล็ก โดยรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร ภาพถ่าย และผลงานของศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจ โดยการนำมาจัดองค์ประกอบของ รูปทรงและพัฒนาแบบร่าง 3มิติที่ได้องค์ประกอบที่สมบูรณ์

ภาพประกอบที่ 17

เมื่อได้แบบร่าง 3 มิติขนาดเล็กที่เป็นแบบสมบูรณ์แล้วหลังจากนั้นผู้สร้างสรรคดีได้นำมา
วันขนาดที่จะขยายงานจริงโดยขยายเป็น 12 เท่าของแบบร่าง โดยการขึ้นเหล็กแกนกลางและผูก
คอรอสยี้ดดินหลังจากนั้นก็นำดินเหนียวมาขึ้นเป็นคังงาน โดยใช้ขนาดสัดส่วนให้เหมือนกับแบบร่าง
ให้มากที่สุด

เมื่อขึ้นตัวงานเสร็จและเก็บรายละเอียดทั้งหมดของตัวงาน หลังจากนั้นผู้สร้างสรรค์ก็จะทำการแบ่งพิมพ์และทาพิมพ์โดยใช้ปูนปลาสเตอร์ ไล่ผิวชั้นแรก และเพิ่มความหนาตามความเหมาะสมและหลังจากนั้น ก็จะทำการยึดพิมพ์เพื่อให้พิมพ์แข็งแรงขึ้นโดยใช้ไม้ หรือเหล็กเส้นมาเป็นวัสดุ

เมื่อผู้สร้างสระได้ทำการยึดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นก็จากแกะพิมพ์ออกวิธีการในส่วนนี้ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากเพราะถ้าถอดไม่ดีพิมพ์อาจจะแตกได้ และเมื่อถอดพิมพ์ออกมาได้ทุกส่วนก็จะเช็ดพิมพ์ด้วยฟองน้ำเพื่อไม่ให้ดินติดกับพิมพ์เพราะอาจจะทำให้งานที่จะให้หล่อ เป็อนดินได้หลังจากนั้นเราก็ใช้ชั้นไลมาทาพิมพ์เพื่อไม่ให้ปูนที่ใช้หล่อติดพิมพ์ และเริ่มการหล่อโดยใช้ปูนซีเมนต์วางผิวชั้นแรกและเพิ่มความหนา เป็น 2 ชั้น และใช้เหล็กเพื่อเป็นแกนในการทำให้แข็งแรงและใช้ลวดตาข่ายเสริมในชั้นที่ 2-3

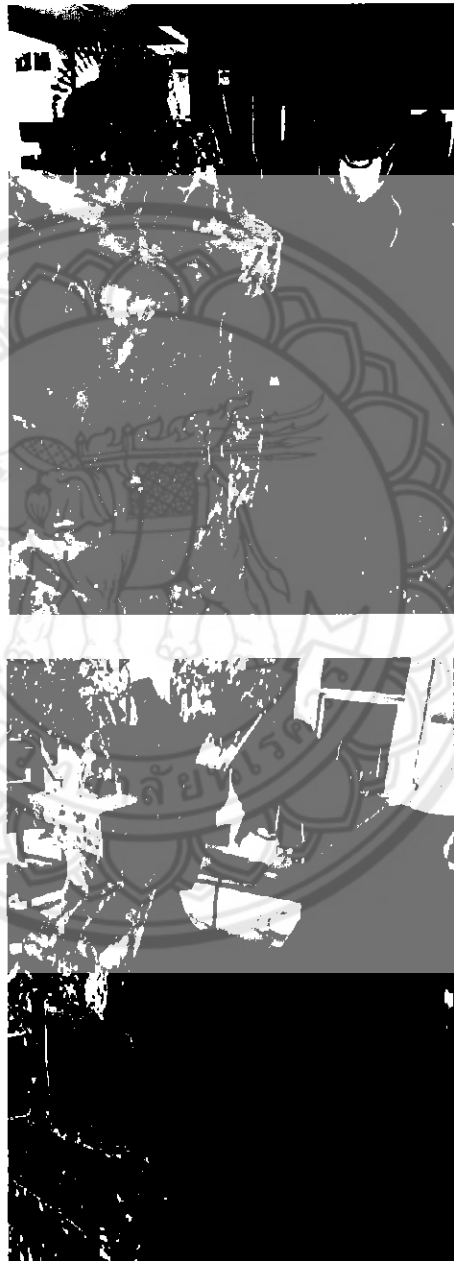
ภาพประกอบที่ 20

เมื่อลงผิวในชั้นที่ 1 ชั้น 2 และชั้นที่ 3 เสร็จก็จะมาถึงขั้นตอนการประกบพิมพ์ และการทาบพิมพ์โดยเริ่มจากการประกบในส่วนที่เป็นพิมพ์ขึ้นที่เรากำหนดว่าจะเป็นตัวที่ประกบชิ้นแรกเพราะจะเป็นเหมือนจิ๊กชอถ้าเราไม่ระมัดระวังก็จะประกบพิมพ์ไม่ลงหรือพิมพ์เคลื่อน หลังจากนั้นจึงทิ้งให้ปูนซีเมนต์เส็ดตัวมันเอง 1 วัน แล้วก็ทาบพิมพ์

ภาพประกอบที่ 21

เมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ทบทวนพิมพ์ ขั้นตอนต่อไปก็จะเป็นขั้นตอนที่แต่งผิวโดยปูนซีเมนต์จะมีลักษณะที่แข็งกว่าปูนปลาสเตอร์ ผู้สร้างสรรค์จึงใช้ไฟเบอร์ หรือ เครื่องเจียที่ใช้ใบปัดมาปัดในผิวชั้นแรก และนำปูนมาแต่งในส่วนที่ ผิวปูนไม่เต็มโดยการ โป้ว หลังจากนั้นก็ขัดอีก 2 รอบ และเก็บรายละเอียด

ภาพประกอบที่ 22

เมื่อเก็บรายละเอียดเสร็จแล้วก็จะมาถึงวิธีการขัดมันโดยใช้ น้ำยาขัดมันที่ใช้กับ
เฟอร์นิเจอร์เพราะจะให้ความมันวาวที่มากกว่า เมื่อขัดเสร็จก็ทิ้งไว้ 30 นาที แล้วขัดอีกครั้งก็เป็นอัน
เสร็จสมบูรณ์

ภาพประกอบที่ 23

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ ความรักความผูกพัน หมายเลข 1

กลวิธี ปั้นหล่อโดยปูนซีเมนต์

ภาพประกอบที่ 24

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ ความรักรักความผูกพัน หมายเลข 2

กลวิธี ปั้นหล่อโดยปูนชีเมนต์

ภาพประกอบที่ 25

ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ ความรักความผูกพัน หมายเลข 3

กลวิธี ปั้นปูนซีเมนต์สด

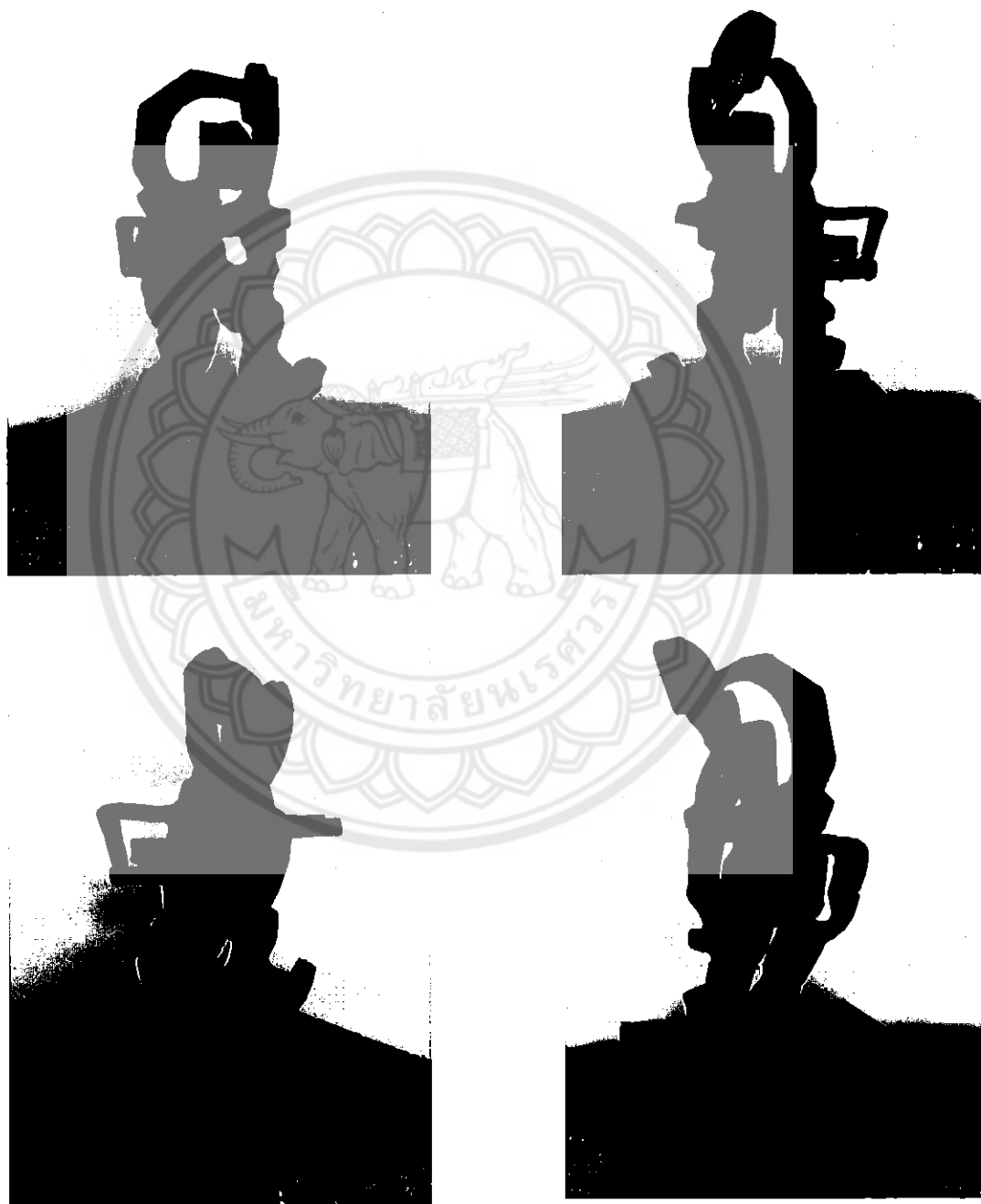

ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

กระบวนการจัดทำภาพแบบร่าง(Sketch) การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลังศิลปินพิมพ์

การสร้าง แบบจำลอง(Model) (Maquette) 3 มิติขนาดเล็ก โดยรวบรวมข้อมูล
จาก เอกสาร ภาพถ่าย และผลงานของศิลปินที่ได้รับแรงบันดาลใจ โดยการนำมาจัดองค์ประกอบ
ของรูปทรงและพัฒนาแบบร่าง 3มิติที่ได้องค์ประกอบที่สมบูรณ์

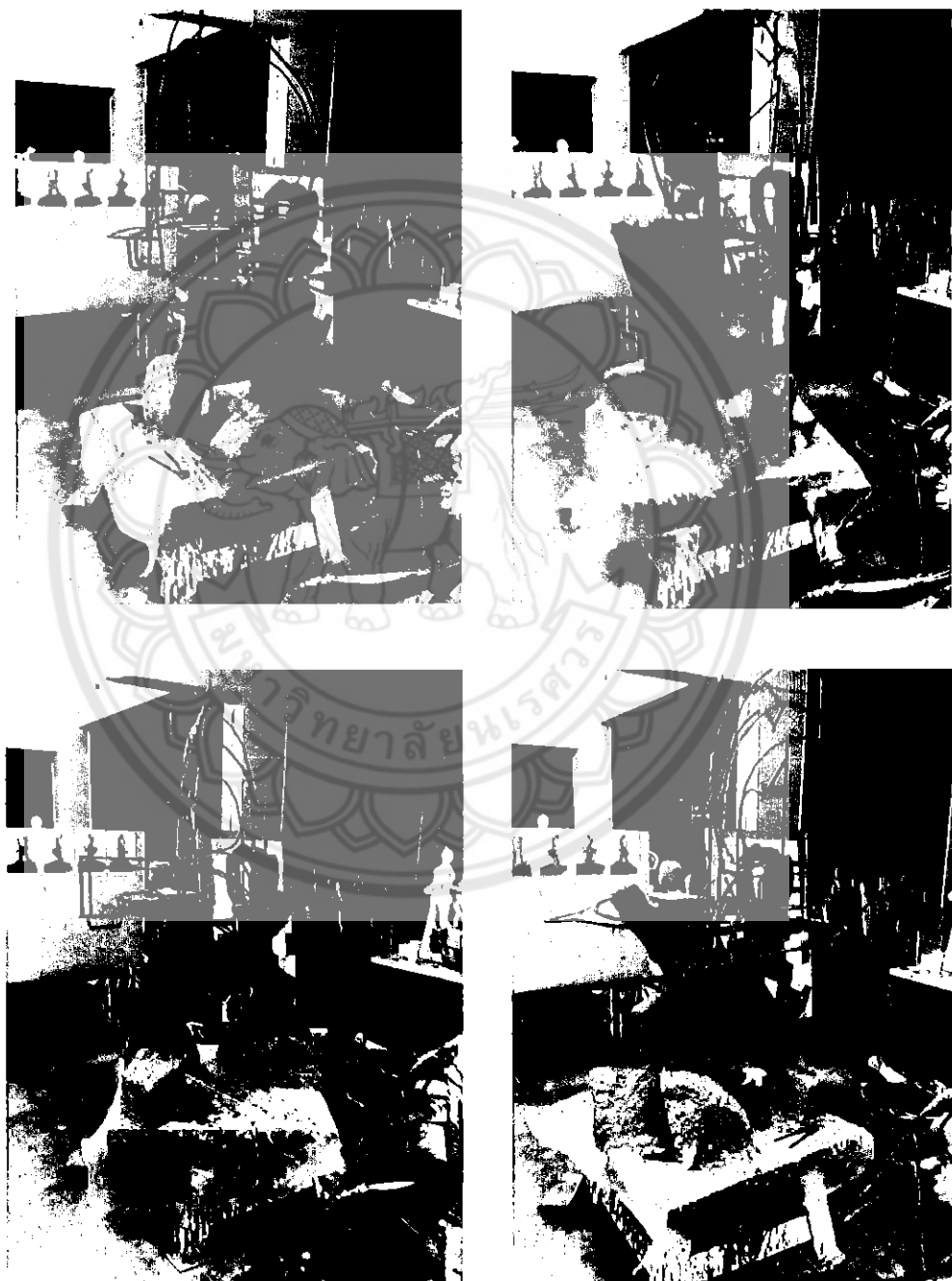

ภาพประกอบที่ 26

หลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ได้แบบจำลอง(Model) (Maquette) 3 มิติ ที่ ลงตัวแล้ว จากนั้นผู้
 สร้างสรรค์ได้นำแบบร่างนั้นมาขยาย และเริ่มทำโครงเหล็ก จากนั้นก็นำลวดตาข่ายมาซึ่ง เพื่อเป็นที่
 ยึดปูน โดย ซึ่งเป็นแบบ ปิดรูปที่เป็นช่องเพื่อลดน้ำหนักของผลงาน

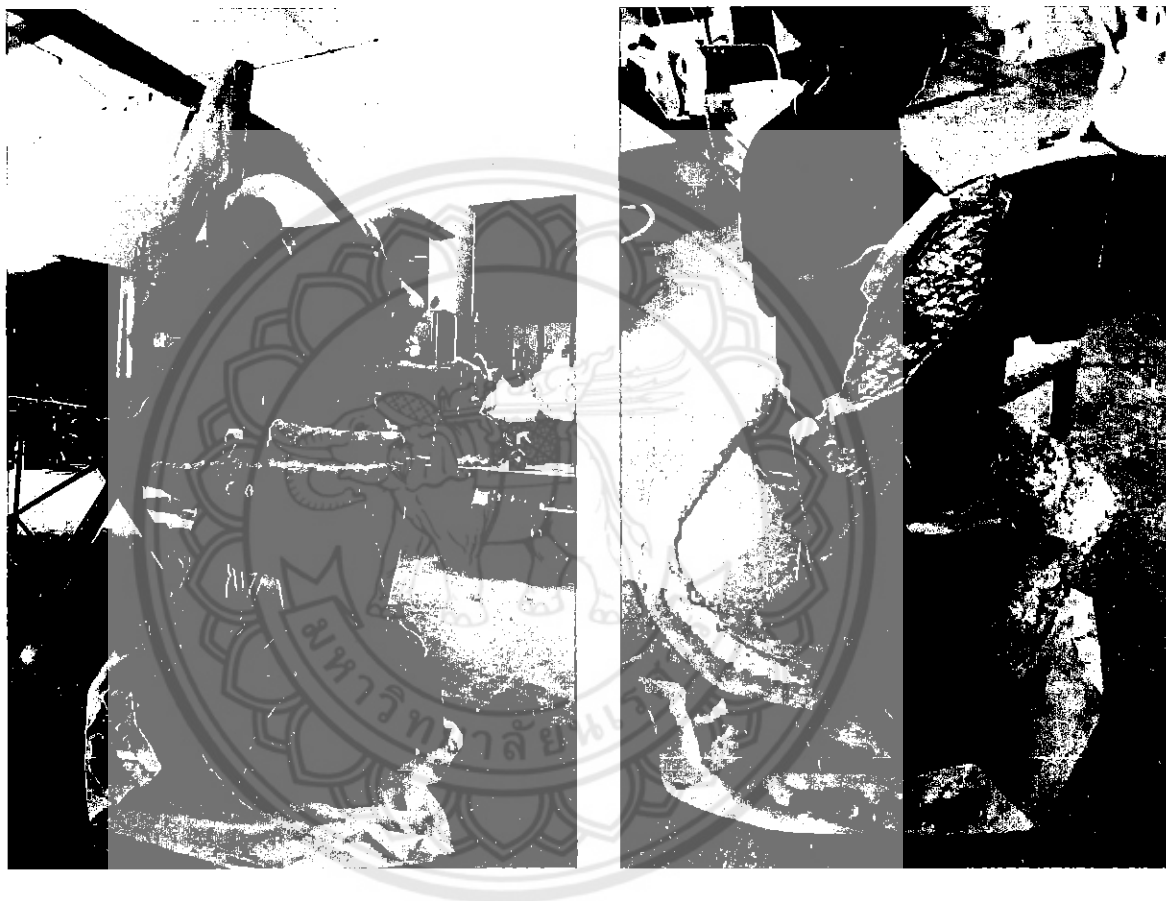

ต่อมาผู้สร้างสรรค์ได้นำปูนซีเมนต์มาลงเป็นผิวชั้นแรกโดยวิธีการคือผสมอัตราปูน 1 ส่วนทราย 1 ส่วน หิน 2 ส่วน และ 1 ส่วน โดยจะได้ปูนที่ไม่เหลวมา เพื่อการยึดเกาะตาข่ายโดยผู้สร้างสรรค์ได้ทำที่ละส่วนโดยทำจากส่วนล่างขึ้นมาข้างบน

ภาพประกอบที่ 28

ขั้นตอนต่อมาผู้สร้างสรรค์ได้ทำการทำพื้นผิวของงานโดยใช้เกรียงปาดปูนซีเมนต์โดยเริ่มจากการพรมน้ำให้ชุ่มเพราะกันการดูดน้ำของปูนซีเมนต์ของชั้นแรก หลังจากนั้นก็ลงมือทำผิวชั้นสุดท้าย

ภาพประกอบที่ 29

ภาพประกอบที่ 30
ผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ ความผูกพันของครอบครัว
กลวิธี ปั้นปูนซีเมนต์สด

ภาพประกอบที่ 31

ภาพประกอบที่ 32
ผลงานศิลปะนิพนธ์ชื่อ สายใยแห่งครอบครัว
กลวิธี ปั้นปูนซีเมนต์ สด

ภาพประกอบที่ 33

ภาพประกอบที่ 34

ภาพประกอบที่ 35
ผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ กอด
กลวิธี ปั่นหล่อปูนซีเมนต์

ภาพประกอบที่ 36

ภาพประกอบที่ 37

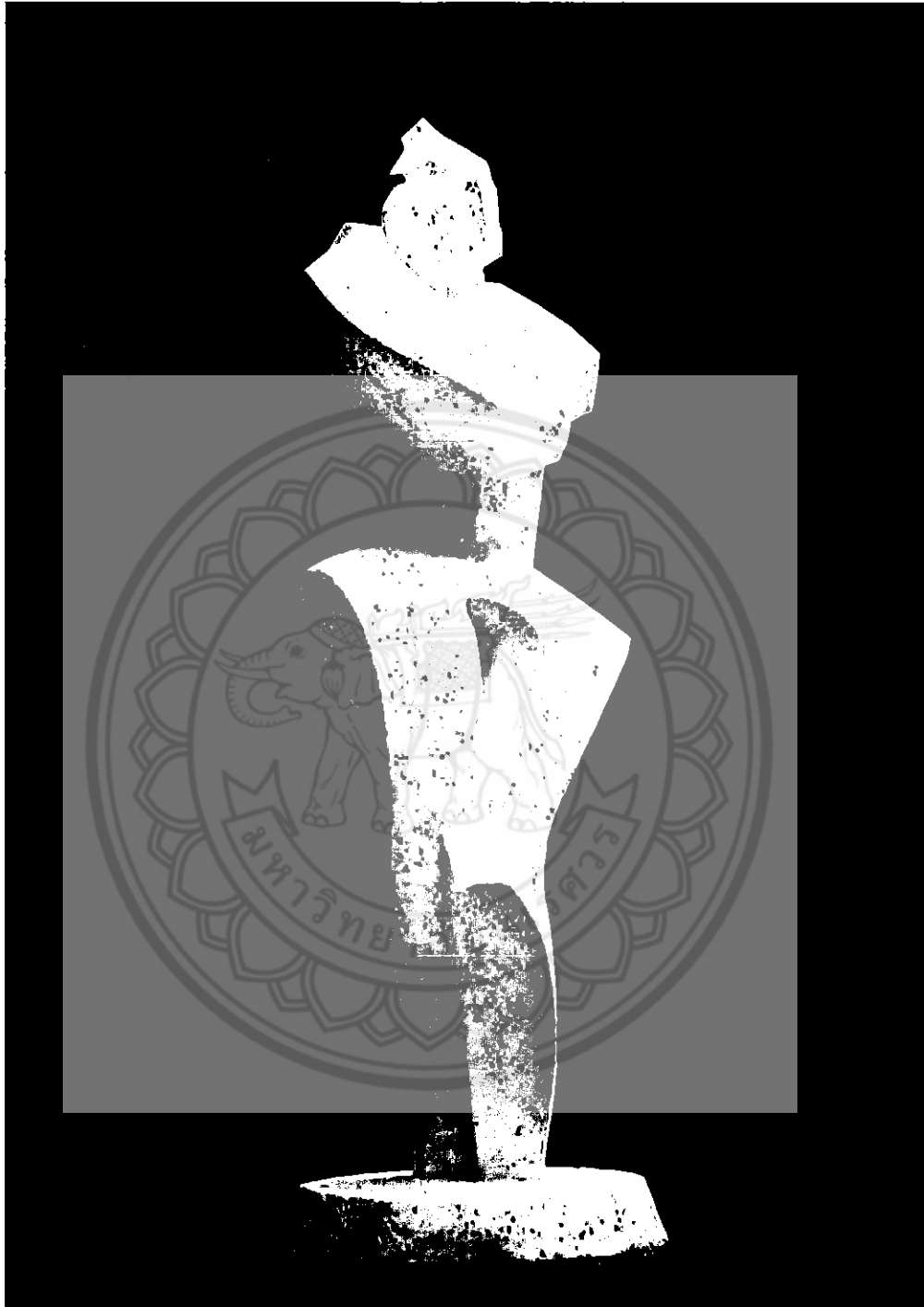
ภาพประกอบที่ 38

ภาพประกอบที่ 39
ผลงานศิลปนิพนธ์ชื่อ สุขพรรณ
กลวิธิ ปั้นหล่อปูนซีเมนต์ หินขัด

ภาพประกอบที่ 40

ภาพประกอบที่ 41

บทที่ 4

การรายงานผลและการวิเคราะห์คุณค่าผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

จากการศึกษาค้นคว้าและทดลองในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดสุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว ซึ่งทำให้เกิดทั้งส่วนดีและส่วนที่บกพร่องโดยผู้สร้างสรรค์ได้ค้นพบกลวิธี เพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป ฉะนั้นเมื่อผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ ได้สำเร็จ ก็จะนำมาสู่กระบวนการวิเคราะห์ วิเคราะห์ร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์และคณาจารย์ผู้สอนดังนี้

ทัศนธาตุและการสร้างเอกภาพ

ในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุด สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว ผู้สร้างสรรค์ได้ใช้ทัศนธาตุ โดยใช้เส้น และรูปทรง เป็นทัศนธาตุหลักในการสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบไปด้วยเส้นที่เกิดจากการทับซ้อนของรูปทรงเรขาคณิต ในส่วนที่เป็นที่ว่าง ของผลงาน ซึ่งได้แก่เส้นที่อยู่รอบนอกของรูปทรงและถูกเจาะเข้าไปเพื่อให้อากาศไหลผ่านได้ ทำให้เกิดเป็นปริมาตร มิติ เพื่อให้เกิดทัศนะทางรูปทรงที่เป็นนัยยะเชิงสัญลักษณ์ขึ้นมาแสดง อารมณ์ ความรู้สึกที่สอดคล้องกับเนื้อหาของตัวงานศิลปะชุดนี้

การสร้างเอกภาพ ในผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดสุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว นี้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างเอกภาพด้วยการใช้รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) เกิดการประสานกลมกลืน ที่ทับซ้อนจนเกิดมิติที่ลึกตื้นหนานาง ของรูปทรงของคนที่มาอยู่ด้วยกันแต่พอนำมาทับซ้อนกันจึงเกิดการประสานของรูปทรง 2 รูปทรงและการเคลื่อนไหวของพื้นผิวที่ทำเป็นพื้นผิวที่ขรุขระและการเจาะเพื่อให้อากาศไหลผ่านไปได้ทำให้เกิดมิติให้แก่ผลงาน ซึ่งในผลงานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุด สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัวนั้น ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างความเป็นเด่น ด้วยการประสานกลมกลืนของรูปทรงเรขาคณิตที่มีขนาดใหญ่ทับซ้อนกันไปมา

องค์ประกอบของศิลปะ ในส่วนของรูปทรง กับเนื้อหา

งานสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นผลงานประติมากรรม ที่เป็นองค์ประกอบของทัศนศิลป์ สามารถสัมผัสรับรู้ด้วยการมองเห็นทางตารับรู้ด้วยอารมณ์และความรู้สึก ในส่วนนี้ประเด็นที่จะกล่าวถึงคือ องค์ประกอบของศิลปะที่เป็นโครงสร้างสำคัญอันประกอบไปด้วยส่วนที่เป็นรูปทรง และส่วนที่เป็นเนื้อหา

รูปทรง

การสร้างสรรคศิลปะนิพนธ์เรื่อง สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว ผู้สร้างสรรคได้เลือกใช้ทัศนธาตุและวิธีการดำเนินการสร้างสรรคดังต่อไปนี้

เส้น ในงานของผู้สร้างสรรคลักษณะของเส้นที่ใช้ในงานมี เส้นที่เป็นแกนของโครงสร้าง และเส้นที่ตัดกัน ของรูปทรงจนทำให้เกิด ความลึกตื้น ของสัดส่วน

สี ในงานของผู้สร้างสรรคใช้สีที่เกิดจากวัสดุที่เลือกเอามาใช้นั้นก็คือปูนซีเมนต์ เพราะการทดลองเป็นครั้งแรก จึงให้เกิดสี ที่เกิดจากปูนซีเมนต์ โดยให้ค่าน้ำหนักไม่เท่ากัน และยังให้ผลลัพธ์คือเมื่อขัดผิวจนมันวาวจะเกิดสีที่เป็นเหมือนรอยหยดน้ำ

พื้นผิว ในงานของผู้สร้างสรรค ลักษณะพื้นผิวนั้นมีทั้งพื้นผิวที่เรียบมันวาว และพื้นผิวที่ขรุขระ ส่วนที่เป็นพื้นผิวที่มันวาวนั้นจะอยู่ส่วนที่เป็นระนาบใหญ่ๆที่อยู่ส่วนด้านนอก ส่วนที่เป็นพื้นผิวที่ขรุขระก็จะอยู่ในส่วนของพื้นที่ที่ถูกเจาะให้เป็นพื้นที่ว่าง

ที่ว่าง ในงานของผู้สร้างสรรคได้กำหนดที่ว่างในตัวเองคือ ส่วนที่ถูกเจาะเข้าไปให้อากาศผ่านได้ คือส่วนที่อยู่ระหว่างแขนและขา และยังมีที่ว่างรอบนอกที่เกิดจากเส้นนอกของตัวเองของผู้สร้างสรรคอีกด้วย

รูปร่าง ในงานของผู้สร้างสรรคใช้รูปร่างของเรขาคณิตมาสร้างสรรคผลงานให้ประสานกลมกลืน และขัดแย้งจนเป็นเอกภาพ

เนื้อหา

เรื่อง หมายถึงสิ่งที่ผู้สร้างสรรคงานศิลปะ นำมาเป็นจุดเริ่มต้น ในการสร้างสรรค รูปทรงสัญลักษณ์ทางศิลปะ เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด อารมณ์ อันลึกซึ้งอันเป็นจินตภาพ ภายในของผู้สร้างสรรคเอง

ในการสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรัก ความผูกพันในครอบครัว

ซึ่งเกิดเป็นความสุขทางใจแก่ผู้สร้างสรรคที่นำมาเป็นแนวคิดและแรงบันดาลใจในการศึกษาค้นคว้า และสร้างสรรคผลงานประติมากรรมที่มีรูปแบบเป็น อัตลักษณ์เฉพาะตน

แนวเรื่อง หมายถึง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางด้านนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นความคิด ของศิลปินที่มีต่อเรื่องหรือรูปทรง เป็นเนื้อหาสาระหรือแนวทางของการสร้างสรรค มากกว่าเนื้อเรื่อง เช่น ความรัก ความผูกพัน ศรัทธา การต่อสู้ดิ้นรน

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดสุนทรีย์ภาพความผูกพันของครอบครัว มีแนวเรื่อง คือ การมองเห็นความรักที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนที่ มีความผูกพันซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นอารมณ์ ความรู้สึกที่สื่อถึงกันได้

เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ เนื้อหา ของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหาอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

เนื้อหาภายใน หรือเนื้อหาทางรูปทรง เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมี เอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง การแสดงออกในผลงานสร้างสรรค์ ศิลปะนิพนธ์ชุดสุนทรีย์ภาพความผูกพันของครอบครัว มีเนื้อหาภายในคือ ความรักความผูกพันที่ เกิดขึ้นจากการทับซ้อนของเส้นและรูปทรงเรขาคณิต

เนื้อหาภายนอก ซึ่งมีอยู่เฉพาะในงานศิลปะแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เป็นเนื้อหาที่เป็นผล สืบเนื่องจากเนื้อหาภายใน เป็นความหมายของเรื่องและแนวเรื่องที่แปลออกมาโดยรูปทรง การแสดงออกในผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดสุนทรีย์ภาพความผูกพันของครอบครัว มีเนื้อหา ภายนอกเป็นลักษณะงานแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) โดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อ ความหมาย กล่าวคือรูปทรงที่ผู้สร้างสรรค์ได้บ่งบอกถึงความรัก ความผูกพันของคนโดยผ่านการ ประสานกันของรูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) ที่ทับซ้อนไปมา

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1 การวิเคราะห์รูปทรง

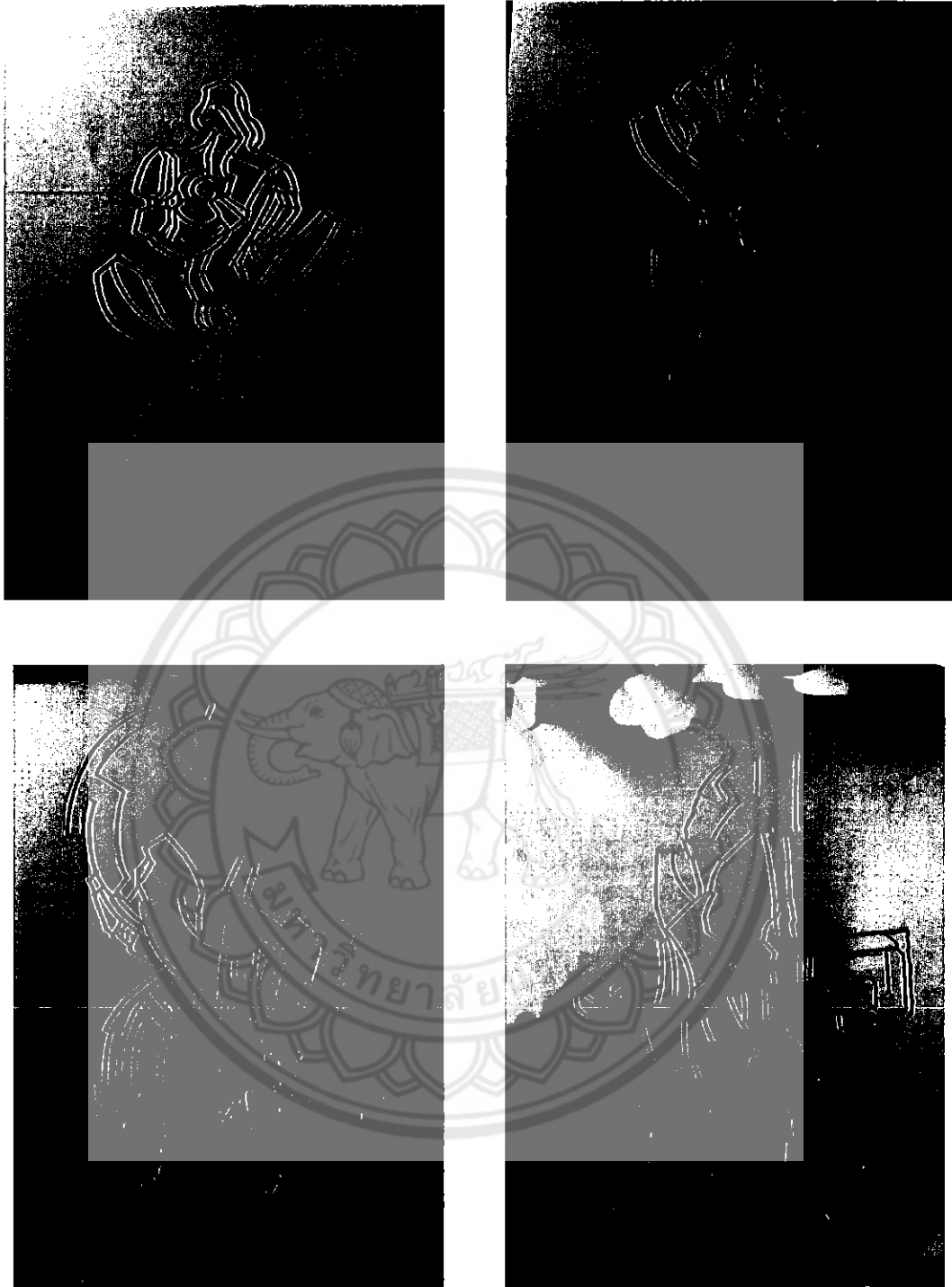
1.1.1 ทศนธาตุ

เส้น (Line)

หมายถึง ทศนธาตุที่สำคัญ เส้นยังเป็นแกนของทศนธาตุ เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างของทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงถึงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเองและด้วยการสร้างสรรค์เป็นรูปทรงต่างๆ ขึ้น เส้นเป็นพื้นฐานได้แก่ เส้นตรง เส้นโค้ง สามารถนำมาสร้างให้เกิดเป็นเส้นใหม่ที่ทำให้ความรู้สึกที่แตกต่างทั้งช่วยแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึก เส้นแต่ละชนิดก็มีความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

- เส้นนอน ให้ความรู้สึกราบเรียบกว้างขวาง เจียบสงบ ผ่อนคลายสบายตา
- เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกถึงความสูงส่ง มั่นคง แข็งแรง รุ่งเรือง
- เส้นเฉียง ให้ความรู้สึกไม่มั่นคง เคลื่อนไหว รวดเร็ว แปรปรวน
- เส้นโค้ง ให้ความรู้สึก สุภาพ อ่อนโยน สบาย นุ่มนวล เย้ายวน
- เส้นโค้งก้นหอย ให้ความรู้สึก การคลี่คลาย ขยายตัว มึนงง
- เส้นซิกแซก หรือเส้นฟันปลา ให้ความรู้สึกถึงความรุนแรง กระแทกเป็นห่วงๆ ตื่นเต้น สับสนวุ่นวายและการขัดแย้ง
- เส้นประ ให้ความรู้สึกไม่ต่อเนื่อง ไม่มั่นคง ไม่แน่นอน

เส้น ในงานของผู้สร้างสรรค์ลักษณะของเส้นที่ใช้ในงานมี เส้นที่เป็น แกนของโครงสร้างและเส้นที่ตัดกัน ของรูปทรงจนทำให้เกิด ความลึกตื้น ของสัดส่วน ในทั้งนี้ผลงานของผู้สร้างสรรค์มีทั้งเส้น ที่เป็น เส้น นอน เส้น ตั้ง เส้นเฉียง เส้นโค้ง เส้นซิกแซก จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน ดังภาพ

ภาพประกอบที่ 42

พื้นผิว หรือ ผิวสัมผัส (Texture)

หมายถึงบริเวณผิวนอกของสิ่งต่างๆที่ปรากฏให้เห็นรับรู้ได้ด้วยการสัมผัสทางตาและกายสัมผัสก่อให้เกิดความรู้สึกใน ลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น หยาบ ละเอียด มัน วาว ด้าน และขรุขระ พื้นผิว เป็นส่วนประกอบ (Element) ที่สำคัญของศิลปะอันหนึ่ง ที่ถูกนำมาใช้สร้างสรรค์ เพราะพื้นผิวสามารถก่อให้เกิดปฏิกิริยาทาง ด้านความรู้สึก รับรู้ได้ด้วยการ สัมผัสทางตา และจับต้องได้ทางกาย สัมผัส พื้นผิว มีความสำคัญมากสำหรับ การสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ และการออกแบบ พื้นผิวจะถูก นำมาใช้ในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ในผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปินจะใช้พื้นผิว สร้างความงาม และค่าน้ำหนัก เพื่อให้ เกิดความประสานกลมกลืน ความแตกต่าง และจุดเด่น เป็นต้น

การเกิดของพื้นผิว

พื้นผิวที่สัมผัสได้ มีแหล่งกำเนิด 3 แหล่ง คือ

1. เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

ได้แก่พื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิต เช่น เปลือกไม้ ก้อนกรวด ก้อนหิน กิ่งไม้ ใบไม้ ผิวหนังสัตว์ ฯลฯ

2. เกิดขึ้นโดยมนุษย์สร้างขึ้น

ได้แก่ การขีด ขีด ระบาย ฯลฯ ให้เกิดเป็นร่องรอยพื้นผิว ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเขียนเส้นด้วยปากกา ดินสอ การเขียนสีด้วยแปรงแห้ง ๆ การใช้พองน้ำ ตะแต่มสีบนกระดาษ ในงานจิตรกรรม การสร้างพื้นผิวหยาบ และละเอียด ในงานประติมากรรม และสถาปัตยกรรม

3. เกิดขึ้นโดยกระบวนการผลิตของเครื่องจักร

การเกิดของพื้นผิวลักษณะนี้ ถือว่า เกิดขึ้นโดยมนุษย์เช่นเดียวกัน แต่ผ่านทางเครื่องจักร ไม่ใช่โดยน้ำมือ มนุษย์โดยตรง ซึ่งทำให้ได้ พื้นผิวที่หลากหลาย และพื้นผิวที่เกิดขึ้นนี้ มีทั้งล้อเลียนจากธรรมชาติ และพื้นผิวที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อประโยชน์ ทางใดทางหนึ่ง

1. พื้นผิวละเอียดเรียบ

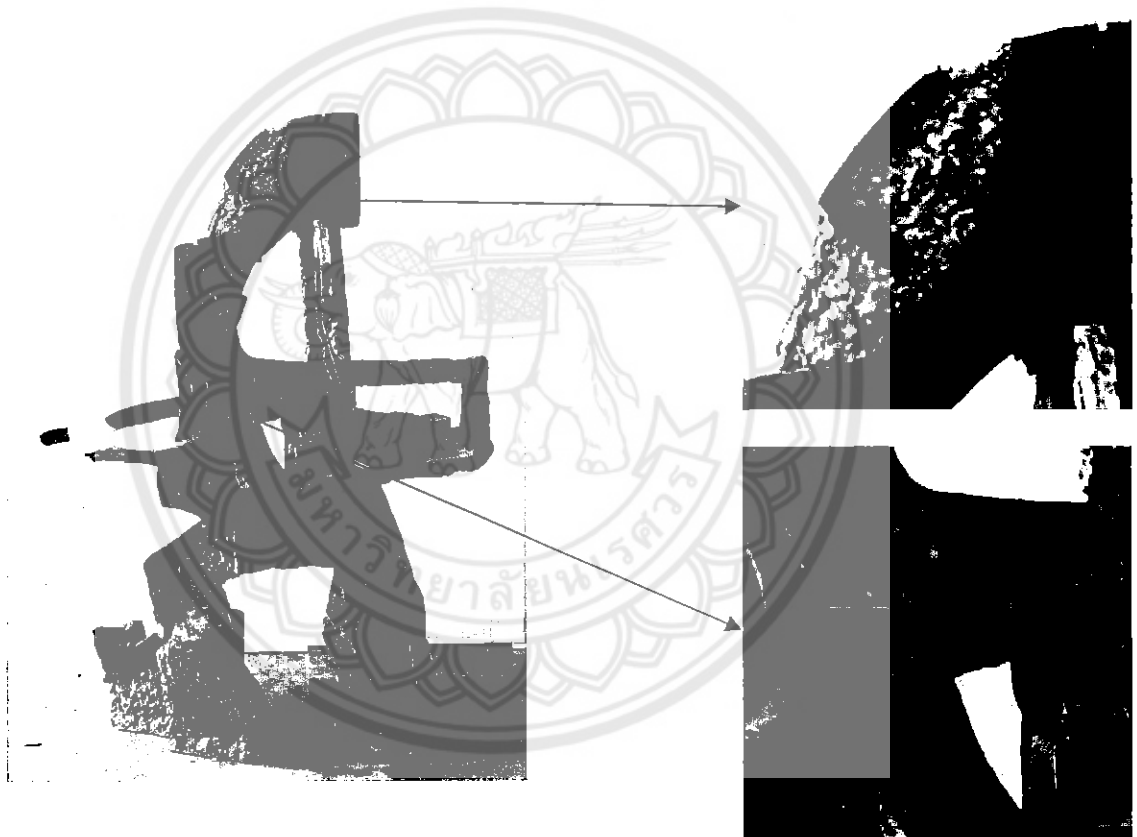
ลักษณะทางกายภาพ ของ พื้นผิวแบบนี้จะสะท้อนแสง และถ้ามีน้ำหนักแสง เงาเกิดขึ้น ก็จะเป็นน้ำหนักแสง เงา ที่นุ่มนวล ซึ่งจะให้ความรู้สึกนุ่มนวล บอบบาง เบา สุภาพ และถ้าพื้นผิวเรียบ มีความมันวาว ก็จะทำให้ ความรู้สึกหรูหรามีราคา

2. พื้นผิวหยาบไม่เรียบ

ลักษณะทางกายภาพ ของ พื้นผิวแบบนี้จะดูขรุขระ และทำให้น้ำหนัก ของแสงเงา ที่เกิดขึ้น มีน้ำหนักที่รุนแรง จะให้ความรู้สึกเข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคง น่ากลัว กระด้าง.

1.2 หลักการและแผนผังแสดงทัศนธาตุและวิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

พื้นผิว ในงานของผู้สร้างสรรค์ ลักษณะพื้นผิวนั้นมีทั้งพื้นผิวที่เรียบมันวาว และพื้นผิวที่ขรุขระ ส่วนที่เป็นพื้นผิวที่มันวาวนั้นจะอยู่ส่วนที่เป็นระนาบใหญ่ๆที่อยู่ส่วนด้านนอก ส่วนที่เป็นพื้นผิวที่ขรุขระก็จะอยู่ในส่วนของพื้นที่ที่ถูกเจาะให้เป็นพื้นที่ว่าง

ภาพประกอบที่ 43

น้ำหนัก

หมายถึงความอ่อนแก่ของสี หรือแสงเงาที่นำมาใช้ในงานศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์เป็นคนกำหนด การให้น้ำหนักนั้นจะทำให้เกิดรูปทรงและปริมาตร คือ แสงและเงา(Light & Shade) แสงและเงา เป็นองค์ประกอบที่อยู่คู่กัน แสงเมื่อกระทบกับวัตถุ จะทำให้เกิดเงา แสงและเงาเป็นตัวกำหนดระดับค่าน้ำหนัก ความเข้มของจะขึ้นอยู่กับความเข้มของแสงในที่ที่มีแสงสว่างมาก เงาจะเข้มขึ้น และในที่ที่มีแสงสว่างน้อย เงาจะไม่ชัดเจน เงาจะอยู่ในทิศที่มีแสงสว่างเสมอ ค่าของแสงและเงาสามารถจำแนกเป็นลักษณะได้ดังนี้

บริเวณที่แสงสว่างจัด Hi-Light เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งกำเนิดของแสงมากที่สุด จะมีความสว่างมากที่สุด ในวัตถุ ที่มีผิวมันวาวจะสะท้อนแหล่งกำเนิดแสงได้ชัดเจน

- บริเวณแสงสว่าง Light เป็นบริเวณที่ได้รับแสงสว่างรองลงมาจากบริเวณแสงสว่างจัด เนื่องจากอยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดแสงออกมา และเริ่มมีค่าน้ำหนักน้อยลง
- บริเวณเงา Shade เป็นบริเวณที่ไม่ได้รับแสงสว่าง เป็นบริเวณที่ถูกบดบังจาก แสงสว่าง ซึ่งมีค่าน้ำหนักเข้มขึ้นมากกว่าบริเวณแสงสว่าง
- บริเวณเงาเข้มจัด Hi-Shade เป็นบริเวณที่อยู่ห่างจากแหล่งกำเนิดแสงมากที่สุด หรือเป็นบริเวณที่ถูกบดบังหลายชั้น จะมีค่าน้ำหนักเข้ามากไปจนถึงเข้มที่สุด
- บริเวณเงาตกทอด เป็นบริเวณของพื้นหลังของเงาของวัตถุที่ทาบบลงไป เป็นบริเวณที่อยู่ภายนอกวัตถุ และจะมีความเข้มของค่าน้ำหนักขึ้นอยู่กับ ความเข้มของเงาของพื้นหลังทิศทางและระยะของเงา

จากตัวผลงานของผู้สร้างสรรค์ได้แบ่งน้ำหนักตามระยะของแสงที่ตกกระทบเช่น การตกกระทบของแสง ก็บริเวณที่แสงสว่างจัด Hi-Light เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งกำเนิดของแสง บริเวณแสงสว่าง Light เป็นบริเวณที่ได้รับแสงสว่างรองลงมาจากบริเวณแสงสว่างจัดบริเวณเงาตกทอด เป็นบริเวณของพื้นหลังของเงาของวัตถุที่ทาบบลงไป

น้ำหนักส่วนที่ถูกแสงตก กระทบมากที่สุด

บริเวณที่ได้รับแสงสว่างรองลงมาจาก บริเวณแสงสว่างจัด

บริเวณเงา Shade เป็นบริเวณที่ไม่ได้รับ แสงสว่าง เป็นบริเวณที่ถูกบดบังจากแสง

ภาพประกอบที่ 44

ที่ว่าง (Space)

บริเวณที่ว่างในโลก 3 มิติ ที่แสดงถึงความกว้าง ความยาวและความลึก ที่ว่างตามปรกติจะเป็นบริเวณที่หาขอบเขตไม่ได้เป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่เมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งปรากฏ ก็เกิดปฏิกริยากับที่ว่างนั้นทันที เช่นเดียวกับบริเวณว่างบนพื้นโลก เมื่อเราอยู่ที่สูง มองไปรอบๆ เราจะเห็นบางสิ่งใกล้ตัว บางสิ่งไกลตัว จนเกิดระยะบริเวณว่างลักษณะนี้เรียกว่า บริเวณว่างจริง (Physical space) หรือ บริเวณว่าง 3 มิติ (Three Dimension space) ที่ว่างในทัศนธาตุเป็น ที่ว่างที่ได้มีการควบคุมและกำหนด ขอบเขตสำหรับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยที่ว่างเป็นเหมือนสนามหรือเวที

ที่ว่าง ในงานของผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดที่ว่างในตวังานคือ ส่วนที่ถูกเจาะเข้าไปให้อากาศผ่านได้ คือส่วนที่อยู่ระหว่างแขนและขา และยังมีที่ว่างรอบนอกที่เกิดจากเส้นนอกของตวังานของผู้สร้างสรรค์อีกด้วย

ภาพประกอบที่ 45

รูปทรง

เป็นส่วนที่ผู้สร้างสรรค์สร้างขึ้นโดยการประสานกันอย่างมีเอกภาพในทัศนธาตุเมื่อแลเห็นแล้ว ให้ความรู้สึกสัมผัสเป็นความสุขทั้งทางกายและทางใจ และยังเกิดความรู้สึกที่เป็นด้านบวก ได้แก่ ความรัก ความสุขพร้อมกันนั้นก็สร้างเนื้อหาให้กับตัวรูปทรง และเป็นจุดเชื่อมความคิดให้แก่อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น

รูปร่าง ในงานของผู้สร้างสรรค์ใช้รูปร่างของเรขาคณิตมาสร้างสรรค์ผลงานให้ประสานกลมกลืน จนเป็นเอกภาพ

ทิศทาง

จากการวิเคราะห์ของผู้สร้างสรรค์ ได้ข้อสรุปว่า การวางทิศทางของผลงานแต่ละชิ้นผู้
 สร้างสรรค์ได้ใช้ หลักองค์ประกอบของมนุษย์ เพราะว่าผลงานของผู้สร้างสรรค์นั้นได้ หยิบยืม
 สัดส่วนของร่างกายมนุษย์มาใช้ในการ วางทิศทางของตัวงาน

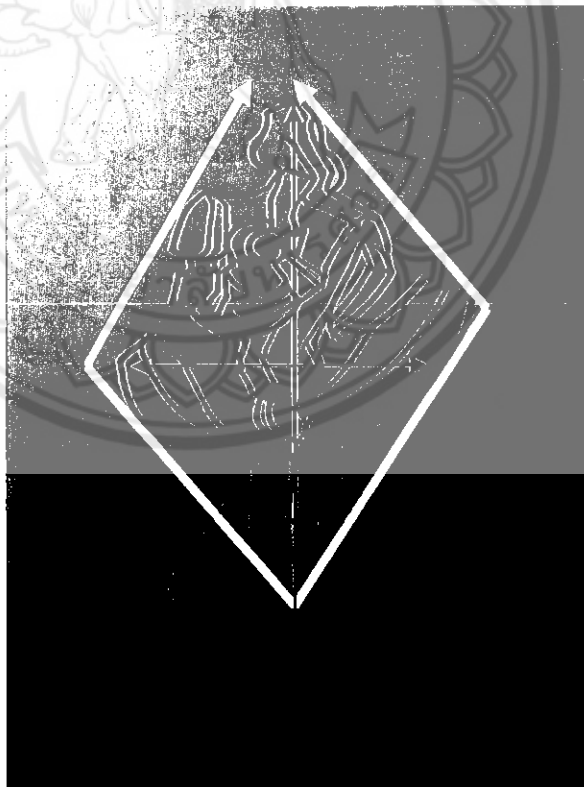
จากการวิเคราะห์ ทั้งเส้นและทิศทางที่มีอยู่ร่วมกันนั้น เพื่อความแข็งแรงของตัวผลงาน
 เพราะการอ้างอิงจาก กายวิภาคมนุษย์นั้น สามารถบ่งบอกถึงความสมดุล

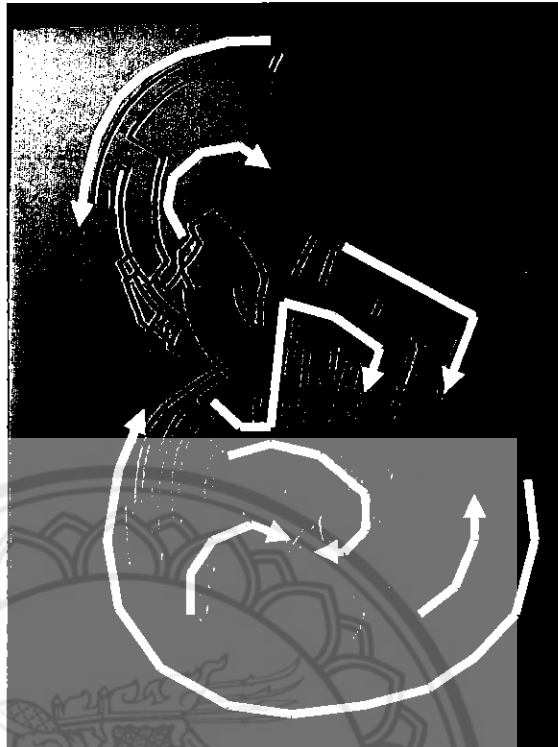
ภาพประกอบที่ 47

ภาพประกอบที่ 48

ภาพประกอบที่ 49

ภาพประกอบที่ 50

1.1.2 วิธีการสร้างเอกภาพของรูปทรง

การสร้างเอกภาพ ในผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดสุนทรีย์ภาพความผูกพันของครอบครัว นี้ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างเอกภาพด้วยการใช้รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) ของรูปทรงเรขาคณิตที่ทับซ้อนจนเกิดมิติที่ลึกตื้นหนาบาง และการขัดแย้งของรูปทรงของคนที่มาอยู่ด้วยกันแต่พอนำมาทับซ้อนกันจึงเกิดกระประธานของรูปทรง 2 รูปทรงและการเคลื่อนไหวของพื้นผิวที่ทำเป็นพื้นผิวที่ขรุขระและการเจาะเพื่อให้อากาศไหลผ่านไปได้ทำให้เกิดมิติให้แก่ผลงาน ซึ่งในผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด สุนทรีย์ภาพความผูกพันของครอบครัวนั้นผู้สร้างสรรค์ได้สร้างความเป็นเด่น ด้วยการขัดแย้งของรูปทรงเรขาคณิตที่มีขนาดใหญ่ของรูปทรง

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

1.2.1 เรื่อง แนวเรื่อง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางด้านนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นความคิด ของศิลปินที่มีต่อเรื่องหรือรูปทรง เป็นเนื้อหาสาระหรือแนวทางของการสร้างสรรค์มากกว่าเนื้อเรื่องเช่นความรัก, ความผูกพัน, ศรัทธา, การต่อสู้ดิ้นรน

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุดสุนทรีย์ภาพความผูกพันของครอบครัว มีแนวเรื่อง คือ การมองเห็นความรักที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนที่ มีความผูกพันซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นอารมณ์

2.2.2 เนื้อหาภายนอก ซึ่งมีอยู่เฉพาะในงานศิลปะแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เป็นเนื้อหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากเนื้อหาภายในเป็นความหมายของเรื่องและแนวเรื่องที่แปลออกมาโดยรูปทรง

การแสดงออกในผลงานสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดสุนทรีภาพความผูกพันของครอบครัว มีเนื้อหาภายนอกเป็นลักษณะงานแบบกึ่งนามธรรม(Semi-Abstract)โดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย กล่าวคือรูปทรงที่ผู้สร้างสรรค์ได้บ่งบอกถึงความรัก ความผูกพันของคนโดยผ่านรูปทรงที่ทับซ้อนไปมา

1.2.3 เนื้อหาภายใน

1) เนื้อหาทางพุทธิปัญญา (Intellectual Content) ทางด้านเนื้อหานั้น จากหลักการคิดและจัดรูปแบบ แสดงองค์ประกอบของศิลปะ ว่าเป็นการประกอบกันโดยทั้งความคิดและระบบแบบแผนที่วางเอาไว้โดย การร่างภาพและเอาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนขอคำแนะนำว่ารูปทรงที่ผู้สร้างสรรค์คิดขึ้นมาอันมีเส้น จังหวะ การประสานกลมกลืนเป็นอย่างไร โดยให้รูปทรงที่ขัดแย้งกัน แต่พอเอารูปทรง 2 รูปทรงมาอยู่ด้วยกันทำให้รูปทรงประสานกันอย่างลงตัว โดยเฉพาะ รูปทรงกายวิภาคของมนุษย์ที่เป็นรูปทรงมาตรฐานที่เอามาตัดทอนรูปทรงโดนค่านิ่งเส้นแบบจังหวะที่เกิดโดยให้ความสำคัญกับการวางจังหวะของรูปทรงและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ชุด สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัว ตามวิถีแนวทางขั้นตอนกลวิธีกระบวนการการสร้างสรรค์ทั้งหมดที่ผ่านมานั้น ล้วนเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์การทำงาน และแนวความคิด เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานทัศนศิลป์

ผลที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ชุด สุนทรียภาพความผูกพันของครอบครัวนั้นทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองของความคิดและความรู้สึก แสดงออกถึงคุณค่าทางความงามหรือสุนทรียภาพในรูปแบบงานประติมากรรมตลอดจนนำเสนอเรื่องราว ความรักความผูกพันในครอบครัว ที่เป็นสถาบันหลักและเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างมากในการพัฒนาคนให้เป็นคนดีที่มีคุณค่าในสังคม ซึ่งถ่ายทอดในงานที่เป็นสัญลักษณ์ มีลักษณะงานแบบกึ่งนามธรรมที่มีรูปแบบที่เป็น อัตลักษณ์เฉพาะตน และนำไปสู่การบันทึกผลงานการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ให้อย่างเป็นระบบในรูปแบบเอกสารภาคศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้สร้างสรรค์หวังว่าจะเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และเข้าใจและให้ความสำคัญ กับความรักความผูกพันในครอบครัว เพราะถ้าทุกคนในครอบครัวเข้าใจซึ่งกันและกัน ความสุขก็จะบังเกิดในครอบครัวนั้น และจะมีความสุขตลอดไป

บรรณานุกรม

ผศ.มัช ตะติยะ (2552). สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร:

มิตรสัมพันธ์ กราฟฟิค จำกัด

ชะลูด นิ่มเสมอ (2544) องค์ประกอบของศิลปะ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

ฟิลลิส เพลแมน (2540) คู่มือหนังสือครอบครัวสุขสันต์ ร้อยแปดพันเก้าวิธีให้บ้านนี้มีสุข

(พิมพ์ ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร

ชิตนีย์ เทย์เลอร์ (2534) หนังสือครอบครัวน่ารัก All-of-kind- Family (พิมพ์ครั้งที่ 1) สำนัก

พิมพ์ดอกหญ้า

บรรณานุกรมสื่อออนไลน์

- http://en.wikipedia.org/wiki/Henry_Moore
- <http://sheldondwebb.wordpress.com/2011/04/08/influenced-by-african-americans-pablo-picasso-les-demoiselles-davignon-france-1907/>
- <http://www.skagitsymphony.com/education/art.html>
- <http://www.tate.org.uk/art/artworks/moore-king-and-queen-t00228>
- [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Henry_Moore,_Family_Group_\(1950\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Henry_Moore,_Family_Group_(1950).jpg)
- <http://www.home-express.biz>
- <http://www.asiaplaster.com/Products>
- <http://www.vcharkarn.com/vblog/116163/12>
- http://www.homesinone.com/PD66627-%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2-%E0%B8%96%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%B9%E0%B8%99_pvc.html

%E0%B8%96%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%B9%E0%B8%
99_pvc.html

- <http://www.soil.webiz.co.th/products/%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2/%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2>
- <http://www.jasichthailand.com>
- <http://www.winwinexcel.com/%E0%B8%A5%E0%B8%A7%E0%B8%94%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B9%84%E0%B8%9F%E0%B8%9F%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B9%82%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%9A-lb-52.html>

ประวัติผู้สร้างสรรค์

ชื่อ-สกุล นายพิพัฒน์ ไสยศา
 วันเดือนปีเกิด 12 กุมภาพันธ์ 2535
 ที่อยู่ 113/1 หมู่ 13 ตำบล จี๊วงาม อำเภอ เมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000
 โทรศัพท์ 083-488-7653
 E-mail pipat5_000@hotmail.com , sculptora@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2537-2546 โรงเรียนห้วยเจียว
 เลขที่ 303, ถ.สำราญรื่น, ต.ท่าอิฐ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์, 53000
- พ.ศ.2547-2549 โรงเรียนอุตรดิตถ์วิทยา
 ตำบล ผาจุก อำเภอ เมือง จังหวัด อุตรดิตถ์ 53000
- พ.ศ.2550-2552 โรงเรียนอุตรดิตถ์
 เลขที่ 15 ถนนอินใจมี ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000
- พ.ศ.2553-2556 เอกประติมากรรม สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปะและการ
 ออกแบบ มหาวิทยาลัยนเรศวร 99 หมู่ 9 ต.ท่าโพธิ์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

ประวัติการแสดงผลงาน

- Art Thesis Exhibition วันที่ 16 – 30 พฤษภาคม 2557
 ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยนเรศวร (หนองอ้อ) จ.พิษณุโลก
- Art Thesis Exhibition วันที่ 6 – 29 มิถุนายน 2557
 ณ หอศิลป์กรุงเทพ กรุงเทพมหานคร.